

Ruske čete se bližajo Baltiku

VELIK PORAZ ZA NEMCE; BORBA ZA RIM NADALJUJE

London, Anglija. — Močne ruske armade, ki so se vojskovaše nad mesec dni z veliko nemško silo pred Leningradom, se nahajajo že v Estoniji. Zadnja poročila omenjajo, da so Rusi nekako osem milj v Estoniji in da njihove armade stalno napredujejo na 80 milj široki fronti. Zmaga ruskih čet pri Leningradu je ena največjih zmag za našrte. Poročilo iz Moskve omenja, da so Rusi uničili Nemcem velike zmagice, toda ta zmaga odpira ke množine orožja. Zadnje tri Rusiji vrata v baltičsko morje, dni so osvobodili več kakor 70 kar je velike važnosti za Rusi-mest, vasi in naselji na severu. Nemci so imeli okrog Leningrada mogočen trdnjavski milj južno od Leningrada je zapas, ki so ga gradili nad dve leti z ofenzivno general Popov, ti misleč, da bodo Ruse lahko ki vodi drugo baltičsko armado. Ta je oddaljen od Latvije okrog 55 milj. General Gorovov pa banje na baltičskem morju. Ru-očvidon stremi za tem, da obse armade, ki so nemški trd-njavski pas razbile in zdaj vr-čimpreje prodre do Tallinna, gje Nemce za več kakor skoroki se nahaja v zapadni Estoniji, 100 milj nazaj proti zapadu odkakih 100 milj zapadno, tik Leningrada so prekržali s svo-

(Nadaljevanje na 6. strani)

RUSIJA PREOBLIKUJE SVOJO SOVJETSKE UNIJO

Moskva, Rusija. — Najvišji sovjetski zbor, ki zaseda v Moskvu, je v torek sprejel in odobril predlog in načrt, ki ga je predlagal zboru komisar za zunanje zadeve V. M. Molotov, da se spremeni ustava Sovjetskih socialističnih republik tako, da bo imela vsaka izmed šestnajstih sovjetskih republik "pravico vsaka zase sklepati pogodbe in zveze in podpisovati dogovore z drugimi tujimi deželami. V Londonu in še v marsikateri drugi prestolnici so ob tej novi debelo pogledali. Kajti ta korak pomeni, da Rusija ne misli igrati nič manjšo vlogo pri urejanju poveljnega sveta, kakor Anglija. Angleško kraljestvo je organizirano tako, da vsak njen dominjon ima lastno vlado in v bivši Ligi narodov je vsak angleški dominjon imel svojega zastopnika in glas, zato je v Ligi narodov Anglija prevladovala vse druge dežele in njih zastopstva pri glasovnih. Rusija bo s to njeno uredbo prišla na isto stopnjo čee ne še višjo. V prihodnji mednarodni organizaciji bo Rusija na ta način imela največ glasov. Rusija obstoji iz sledečih sovjetskih republik: Rusija, Ukrajina, Bela Rusija, Azerbajjan, Georgia, Armenija, Turkmene, Uzbek, Tadžik, Kazagh, Kirgizija, Karelska-Finska republika, Moldavska republika, Estonija, Latvija in Litvinska. Kaj bodo poredki v Washingtonu proti tako številnemu ruskemu in angleškemu zastopstvu se za enkrat še ne ve.

AMERIKANCI OSVAJAJO MARŠALSKO OTOCJE

Pearl Harbor, Havajsko. — Ameriške mornarske napadalne čete so osvojile do četrta jutraj okrog deset važnih oporišč na maršalskih otokih. Udar je prišel od strani Amerikancev tako nepričakovano, da je japonske posadke na otokih popolnoma iznenadil. V napadu so sodelovale številne matične ladje, nosilke letal, številne bojne ladje in številni transporti, ki so izkrcali točno po načrtu okrog 30.000 ameriških vojakov, ki sedaj iz ustanovljenih oporišč prodirajo v notranjost otokov in očiščujejo iste sovražnika. Glavni in prvi udar je prišel nad otok Kwajalein, ki ima zakriviljeno teritorijalno obliko. Maršalski otoki so večinoma lagunski otoki, to je otoki, katerih zemeljska površina obkrožuje vmesno jezero ali zalive iz morja, kakor je že slučaj. Kwajalein je dolg do 80 milj. Med površinskimi kopnimi grebeni, ki obdajajo lagun je od pet do 25 milj širine. Japonci so imeli na tem otoku glavne letalske baze v Kwajaleinu, potem na severnem koncu v Roi-ju in Namuru. S zavzetjem letalske baze bodo Amerikanci zdaj v kontroli nad vsem otocijem, ki ga bodo v dohodnem času popolnoma zasedli. Maršalski otoki se nahajajo blizu 500 milj severno-zapadno od Gilbertskih otokov. Otoki so 12 stopinj nad ekvatorsko črto. Klima je tropična. Statistika kaže, da v mesecu po 20 dni dežuje. Noči in dnevi so soparni in vroči. Invazija maršalskega otočja je hud udarec za Japonce. Z njo so se Amerikanci približali za 500 milj bližje Tokija, nad katerega pride ameriško mornarstvo se za enkrat še ne ve.

STROŽJE ODREDBE GLEDE REKRUTIRANJA MOŠKIH ZA VOJSKO

Washington, D. C. — Naborni odbori so dobili po vsej deželi nova strožja navodila in odredbe glede vpoklicavanja v vojaško službo moških, od katerih so odvisne družine, ali jim je bil radi drugih potreb dovoljen odlog vpoklica v službo. Takih moških, ki jim je bil dovoljen odlog glede vpoklica je v deželi okrog dva milijona in pol. V mesecu decembru, ko se je vršila reklasifikacija, je bilo dovoljeno okrog 2.000.000 odlogov, največ radi družinskih potreb, pa tudi veliko radi drugih vzrokov. V decembru je bilo vpoklicanih okrog 50.000 družinskih očetov, nekaj nad 50.000 pa je bilo izvrženih radi fizičnih nedostatkov. 631.000 očetov je dobilo odlog radi važne in nujne zaposlitve. Nove odredbe za naprej ne dovoljujejo nobenih odlogov več za moške od 18 do 22 leta. Za te je namenjena vojaška služba brez izjeme.

SOVJETI PODTIKAJO VATIKANU, DA SODELUJE S FAŠISTI

Moskva, Rusija. — Vladno glasilo sovjetske vlade "Izvestija" je objavilo te dni neupravičen napad na Vatikan, čes, da je ta sodeloval in da še sodeluje s fašisti. Vatikanu dalje predbaciva, kako je deloval za španskega diktatorja Francota, itd. Ta sovjetski napad na Vatikan je popolnoma neupravičen in na vsej črti krivičen. Ameriški prelatje, škofje in nadškofje že odgovarjajo na ta napad in zavračajo z zanesljivimi ugotovitvami, da napad izvira iz globokega sovraštva do vere in cerkve, ker ta jim je vsepovsod na poti. Vsemu svetu je znano, da je sv. Oče, sedanj in njegov prednik, sta odločno obsojala načela fašizma ni nazivano in bila prav radi tega od fašistov mnogokrat šikanirana. Sovjeti si s takimi napadi ne bodo pridobili v svetu nobene kredite.

BERLIN BO KMALU POPOLNOMA ZAPUŠČEN

London, Anglija. — Po poročilih iz Švedske so iz nekdanje ponosne pruske prestolnice umaknili že vse državne urade in vsa druga zastopstva. Mesto je v razvalinah. Ker pričakujejo zdaj še ruskega napada, ker Rusi se bližajo bližje in bližje Nemčiji, pričakujejo totalno uničenje. Tako je. Ošabni Prusi so uničili Čehom pred par leti Lidice. Drugim narodom druga mesta. Drugi zdaj uničujejo nemška mesta. Kakor ti drugim, tako drugi tebi. To se zdaj uresničuje nad Nemci.

NEMCI INTERNALIRALI FRANCOŠKEGA GENERALA

Berne, Svica. — Nemške okupacijske oblasti v Franciji so aretirale včeraj bivšega francoskega vojaškega guvernerja generala Hertunga, v Lyons okrožju v Franciji. Z njim vred sta aretirana še dva druga višja francoska častnika. General Hertung je rodem Alažčan. Oveden je bil v neko bavarsko taborišče.

Sgt. Charles Kelly iz Pittsburgha, Pa., ne izgleda kot ubijalec, vendar pa mu pripisujejo, da je ubil 40 Nemcev med italijansko kampanjo. Pripisujejo mu ga za kongresno častno medaljo, najvišje odlikovanje, katero more ameriški vojak dobiti za hrabrost v boju.

KRIZEM SVETA

— London, Anglija. — Angleški zunanji minister Anthony Eden, je omenil pred angleškim parlamentom, da se Anglija prav te dni posvetuje z ameriški zastopniki glede postopanja proti japonskim vojnim kriminalcem. Določil se bo skupni način postopanja, kakor proti Nemcem, tako tudi proti Japoncem.

— New York, N. Y. — V Meknes, v Francoskem Moroko, v severni Afriki, je bilo te dni obsojenih sedem domačinov na smrt radi špijonaže v prid Nemcev. Več drugih je bilo obsojenih na daljši zapor. Proces se je vršil pred vojaškim sodiščem.

— Washington, D. V. — V velikih viharjih v južnem Pacifiku se je zgubilo 22 ameriških letalcev na poti med Gilbertskimi in Ellis otoki. Šest pilotov so dosedaj že rešili, ki so morali pristati na morju vsled viharja. Druge še iščejo.

— London, Anglija. — Jugoslovanski partizani so iztirili na progri na južno vzhodno od Belgrada nemški transportni vlak. Iztirjenje je povzročilo, da se je več železniških tovornih vozov preobrnilo, kakor tudi lokomotiva. Promet je bil ustavljen za skoro tri dni, pravi poročilo.

— Mexico City, Mehika. — Delavski vodja Vincente Tolemano v Mehiki, je obvestil mehikanskega predsednika Camacho, da se pripravlja v Costa Rica prevrat. Tolemano omenja, da je obveščen, da je na potu v Costa Rica poln tovornih parnikov orožja. Za prevrat delujejo naziji in fašisti.

— Buenos Aires, Argentina. — Argentinska vlada je aretirala šest nemških vojunov, ki so delovali pod vodstvom nemškega kapitana Dietrich Niebuhr, bivšega nemškega mornariškega atašeja pri argentinski vladi. Argentinske oblasti so aretacijo izvršile na pritisk Zdr. držav.

— London, Anglija. — Iz Španije se poročila, da je Francotova vlada objavila vest, da se bodo vršile v Španiji državne volitve dne 1. maja letos. Volili bodo državne zastopnike v državno zbornico. Način vo-

NEMCI PRIPRAVLJAJO UMİK IZ BALTČKIH DRŽAV PO MORJU

Stockholm, Švedska. — Ruske armade so že pred včerajšnjim dosegle estonsko mejo zapadno od Keikino in se nahajajo zdaj že do osmih milj globoko v Estoniji. Rusi prodirajo proti zapadu s tako naglico, da Nemci ne bodo imeli časa se umikati po kopnem delu skozi Latvijo in Litvinsko in od tam v Prusijo. Najnovejša vest pravi, da so Nemci privedli veliko število transportnih ladij, ki so jih pobrali Dancem, v Rigo in v luko Parnu, kjer jih bodo uporabili za prevoz nemških čet po morju. Nemci pa bodo morali s tem umikanjem hiteti, ker če Rusi preje osvobode severno estonsko obrežje in če dobi preje rusko baltičsko brodovje izhod iz finskega zaliva v Baltiku, potem bo to gotovo preprečilo Nemcem umik po morju. Druga velika skrb, ki tare Nemce je tudi, kako umakniti nemške vojne enice iz Finske, odkar jim je Švedska odpovedala prevažanje čet in materijala preko švedskega teritorija. Na Finskem računajo, da morajo imeti Nemci nekaj nad 20.000 mož. Preko Estonije in Latvije pa bo treba umakniti več, kakor četr milijona mož.

SHAW ZABAVLJA PROTI VISOKIM DAVKOM

London, Anglija. — Znani angleški pisatelj Bernard Shaw, je poslal londonskemu "Timesu" pismo, v katerem se ostro pritožuje proti visokim davkom v Angliji. Shaw pravi: "Naš davčni sistem me bo spravil v sirotišnico. Več, ko zaslužim, hitrejši mi ginejo sredstva. Davki mi vse požoro!" Je križi z davki res.

ROOSEVELT PREDLAGA POVIŠANJE ZA TRI PODADMIRALE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je predlagal te dni tri druge podadmire, da se jih poviša v podadmire prve vrste. Ti so: Ross T. McIntire, ki je Rooseveltov osebni zdravnik, potem Ben Morrell in Randall Jacobs.

DIPLOMATSKI POSKUSI ZAMEJNE JUGOSL. VLADE

Rusiji je ponudila medsebojno zvezo, toda Moskva je iz neznanih razlogov te ponudbe zavrгла. — Dr. Miha Krek je še vedno v Londonu.

Jugoslovanska zamejna vlada in Rusija

London, Anglija, (ONA). — Tukaj se je razširila vest, da je jugoslovanska vlada v izgnanstvu ponudila vladi Sovjetske Unije, da podpiše z njo prijateljski pakt. Moskva pa je to ponudbo odklonila. Ministerski predsednik Božidar Purić, ki je ob enem tudi mnister za zunanje zadeve, je stavljal Sovjetski Rusiji to ponudbo, čes, da sta obe državi slovsanske krvi, ter da imata obe tudi mnogo skupnih interesov na Balkanu — kar vse priporoča medsebojno zvezo obeh držav.

Jugoslovanska vlada v izgnanstvu je baje izrazila svoje prepričanje, da bo Jugoslavija postala po vojni dejansko prvi sosed Rusije, ker prevladuje prepričanje, da bo Rusija raztegnila svoje meje tudi na madžarsko ozemlje. Madžarska pa neposredno meji na Jugoslavijo.

Zakaj je Rusija zavrгла to ponudbo, o tem ni nobenih podrobnejših podatkov. Tukajšnji jugoslovanski krogi dajejo dvoje različnih tolmačenj, in sicer, prvič, da morda Moskva sumi, da je imel Purić le težnjo, da s takim paktom nekoliko ojača pozicijo svoje vlade v izgnanstvu, in to ravno v trenutku, ko izpodkopa avtoriteto te vlade izziv, ki je prišel iz notranjosti Jugoslavije s strani Titovih partizanov. Drugi vzrok pa bi mogel biti dejstvo, da imajo tudi druge velisele svoje interese na Balkanu, tako da Rusija morda noče v tem področju storiti ničesar ne da bi se bila prej posvetovala z Angleži in Amerikanci.

Ko je Sovjetska Rusija podpisala svoj pakt s Čehoslovaško vlado v izgnanstvu, so bile povabljene tudi druge dežele, da pristopijo. Misel pa je bila ta, da bi šlo za sosedne dežele — pred vsem taka prenovljena poljska vlada, da bi jo Rusija mogla sprejeti — in da bi se v vsakem posameznem slučaju oni partnerji, ki so pogodbo že podpisali nanovo posvetovali med seboj, predno bi bil sprejet v zvezo nov član. Pravijo, da je bil Purić pripravljen, bodisi podpisati Čehoslovaškoruski pakt kot nov član zveze, bodisi skleniti posebno zvezno pogodbo.

Ta najnovejši poskus vlade v Kairu na diplomatičnem polju velja za dokaz, da se je začela ta vlada kralja Petra posluževati zares dramatičnih sredstev, da bi utrdila svojo pozicijo napram težki in rastoči opoziciji.

Jugoslavija v komisiji za Italijo London, (ONA). — Sporne točke glede jugoslovanskega zastopstva v zavezniški posvetovalni komisiji za Italijo so se zdaj poglobile radi vojaških dogodkov, ki so vojno približali

Rimu, tako da je pričakovati po mnenju jugoslovanskih krogov, da bo vprašanje prišlo na mizo.

Ti krogi so trdno prepričani, da vsled sedanjega položaja bivši-ministerski podpredsednik Miha Krek ne bo takoj prevzel svojih poslov v tej komisiji. Imenovanje Kreka je baje izzvalo protest maršala Tita in Ivana Ribarja, predsednika provizorične partizanske vlade. Njih argument je, da so voditelji edine jugoslovanske borbene sile, ki se bori ob mejah Italije zasedene od Nemcev. Ker pa so del zavezniških armad, ki se udeležujejo bojev v sredozemskem ozemlju, so zanje odločivne, katere bo ta komisija objavila, kar največje važnosti.

Krek se nahaja še v Londonu. Titova zahteva, da dobi mesto svojega lastnega predstavnika, vsebuje za Zedinjene Narode precej tehničnih težkoc.

Prva je, da je komisija politično telo, v katerem imajo samo vlade svoje predstavnike. Jugoslovanska vlada v izgnanstvu pa je še vedno edina priznana vlada Jugoslavije. Titov pokret velja dozdaj za vojaško strujo, ki se bori na strani zavezniških sil.

Ker pa je najbrže nemogoče, stvar urediti takoj, je verjetno, da bo Kreku sporočeno, naj zakasni svoj odhod, ter da svojih poslov še ne prevzame takoj.

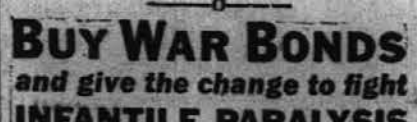
Izjava Dr. Krnjevića

London, Anglija, (ONA). — Eden bivših podpredsednikov jugoslovanske vlade v izgnanstvu, je izjavil te dni, da bi se pridružil maršalu Titu, ako bi se nahajal v Jugoslaviji — znano je, da je hud spor med vlado v izgnanstvu in maršalom Titom.

Ta Jugoslovan, dr. Juraj Krnjević, je bil edini vodilni predstavnik politične stranke, ki se je odločil, da odkrito odgovori na vprašanja, katera je staval Zdrufeni komite južnih Slovanov, zahtevajoč, da objasnijo svoje stališče napram partizanskemu pokretu maršala Tita.

V vladi bivšega jugoslovanskega ministerskega predsednika Slobodana Jovanovića, je bil dr. Krnjević podpredsednik vlade in mnister pošte; izjavil je, da govori le zase, ne pa za hrvatsko seljačko stranko.

V kratkem bo organizirana v Londonu prireditve na čast Jugoslovanski Osvobodilni Vojski pod Titom. Te prireditve se bodo udeležili drugi slovanski narodi in različne okupirane države.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak torek in petek

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

NAROČNINA:		Subscription:	
Za celo leto	\$4.00	For one year	\$4.00
Za pol leta	2.00	For half a year	2.00
Za četrt leta	1.25	For three months	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$4.50	For one year	\$4.50
Za pol leta	2.25	For half a year	2.25
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50

Dopisniki so prošeni, da dopise pošljejo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvu najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutro. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR! Številke poleg našega imena na naslovni strani kažejo, do kedaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

V ARGENTINI PIHA DRUGA SAPA

Argentina je bila vse skozi to vojno nekaka črna ovca skupini ameriških republik. Španija, ki je nekaka duhovna mati nekaterim južno-ameriških deželam, je s svojo osiščeno naklonjeno fašistično politiko mogoče vplivala na državno politiko Argentine. Druge južno-ameriške republike so se takoj ob začetku uvrstile za Združenimi državami in sledile njihni politiki proti osišču. Argentina pa je ostala vseskozi do sedaj hladna za vsako politiko Zedinjenih narodov in je dajala še celo zavetje osiščnim intrigantom, da so na jugu rovarili s zarotami proti Združenim državam. Točne preiskave so to ugotovile.

V Boliviji je prišlo pred nedavnim do državnega prevrata. Na krmilo so prišli Zedinjenim narodom neprijazni elementi. Preiskava od strani drugih sil je odkrila, da so prevrat povzročili osiščni naklonjeni elementi. Tako je s pomočjo argentinskih fašizma naklonjenih elementov Bolivija zšla na osiščni pota v Južni Ameriki. Naravno je, da tako politično obnašanje ni dobrodošlo zaveznikom, najmanj pa Združenim državam. Zato so Združene države in Velika Britanija zadnje čase začele odločno nastopiti proti Argentini in njeni vladi. Zdr. države in Velika Britanija imajo že pripravljene gospodarske sankcije proti Argentini, ki bodo morda objavljene vsak čas. Obe deželi, ki sta bili tekom zadnjih let glavni odjemalki argentinskih poljedelskih in drugih produktov, nameravata prekiniti vsako kupovanje od Argentine, zraven tega pa ji tudi odpovedati vsako morskoro plovo in vse ugodnosti, ki jih nudijo drugim deželam. Za argentinsko gospodarstvo bi bil to usoden udarec.

Stoječ pred to alternativno in uvidevajoč, da argentinska politika nima izhoda v teh konfliktih, ne da bi doživela pri tem zelo usodne posledice, je Argentina popustila. Prav zadnje dni je šla še dalje in je prekinila diplomatske zveze z Nemčijo in Japonsko. Njeni policijski organi so baje odkrili več osiščnih zastopstev, ki so vodila vohunsko službo v prid osišču. Nekaj osebnosti je aretiranih. Argentina menda meni, da si je s tem roke in svoje ime oprala pred javnostjo ameriških republik. Zdi se pa, da bo morala pokazati še vse več iskrenosti in pa resne volje, da ji bodo zlasti v Washingtonu verjeli v njeno iskrenost.

ALI BO FRANCO VZDRŽAL?

Španski diktator Franco čuti pod seboj bolj in bolj vročo žerjavico. Da ni špansko ljudstvo utrujeno, kakor je od velike revolucije, ki je še sedaj ni prebolelo, bi bil Francov obstanek v Španiji najbrže že davno nemogoč. Težkih ran, ki jih je zadala narodu revolucija v vseh mogočih ozirih, ni mogoče tako hitro preboleti.

Franco se položaja dobro zaveda. Hiti s preuredbami. Pomilostil je že celo vrsto političnih kaznjencev. Diktatura popušča, kjerkoli misli, da se popustiti da in bo popuščanje zadovoljilo mase. S tem misli, da si bo utrdil svoj položaj. Ali mu bo uspelo?

Enega se pa diktator Franco ne more iznebiti in to je fašistične ideologije. To ideologijo španski fašisti vsiljujejo celo preko morja v Južno Ameriko. V Argentini, Boliviji in celo kod drugod sprejemajo duhovne sugestije iz Španije, ki se smatra za duhovno mater njihove kulture. Sedanja politiko generala Francota nazivajo za "zmerno fašistično politiko". In ta ugaja celo nekaterim po demokratičnih deželah.

Kljub vsemu temu, kako "zmerno" Franco zdaj igra na svoje politične strune, se bo pa njegova politika le težko vzdržala v Španiji po vojni. Nobenega izgleda nima. Nemčija in Italija, na kateri se je Franco naslanjal in od katerih je dobival preje podporo, bosta s svojo nazijsko in fašistično politiko propadli in bosta postavljeni obe pod strogo demokratično kontrolo. Franco bo ostal tako na iberijskem polotoku čisto osamljen. Zavezniki, katerim sta nazizem in fašizem povzročila dovolj sitnosti, tudi

Francota ne bodo gledali mirno. Ali naj med tem, ko vendar s tolikimi žrtvami vodijo borbo proti nazizmu in fašizmu, pa pustijo v Španiji kotišče, kjer naj se koti fašizem naprej, da bo zopet povzročil kako nadaljno nesrečo? Ne Rusija, ne Anglija, niti Združene države ne bodo s tem zadovoljne. Morda ne pride direktni pritisk, prišel pa bo pritisk po drugih virih na maso španskega naroda in po tem pritisk od znotraj proti Francovi politiki. Španski narod sam se bo ob prvi priliki otresel Franca in njegovega fašizma, če tudi je ta zdaj bolj zmeren, kakor je bil. Morda ta sprememba ne pride takoj, ker narod res še ni prebolel velike krize zadnje revolucije. Toda ustaviti je pa Franco ne bo mogel, kakor ni mogoče ustaviti jutranje zarje, ki prihaja za nočjo. Svet se vrta naprej in ne nazaj — le toliko je razlike, da včasih bolj hitro, včasih bolj počasi. Vrta se pa.

Med tem, ko smo zgornje vrstice imeli že napisane se poroča, da so Združene države ukinile vsak izvoz olja v Španijo in tudi drugače se je ameriško stališče napram Španiji poostrijo. V Angliji prevladuje isto mnenje. Pritisk, o katerem govorimo v tem članku, že prihaja.

KRATKE NOVICE IN ODMEVI

Joliet, Ill.

Letna seja naše cerkvene občine se je vršila minul nedeljo. Tem povodom je bilo izdano obširno letno poročilo (Yearly Report) vseh dohodkov in stroškov župnije. Dohodkov je bilo \$47,349.05, stroškov pa \$47,187.23. Na dolg se je plačalo \$10,000.00. Krstov je bilo 105, pogrebov 35, porok 33. Graduantov je bilo 62, v šolo pa je pohajalo 400 otrok.

Smrtna kosa. Umrla je Ana Rogina, samska, bivša župnijska kuharica. Bila je bolna dolgo let. Dočkala je starost 70 let. Doma je bila iz Dragatuša, odkoder je prispela sem v svoji mladosti. Umrla je nagloma tudi Joseph Rozich, vdovec, star do 55 let. Še v mladosti je dospel sem iz Dragatuša. Zapuščena več otrok. Preminul je tudi William J. Zelko, star 25 let. Zapuščena vdova in otroka. Naš Lt. John A. Zelko se je vrnil v Spokane, Wash., kjer bo nadaljeval svoje študije.

Lt. William Horvath iz Clement St. je prišel na dopust. Umrl je v Zapadnih otoških krajih sergent Arthur Merzak, 1306 Elizabeth St., kjer je služil v topničarskem oddelku. Tako se je izpremenila vijočičasto osma zvezda v zlato. Imel je namreč pet bratov in dve sestri v vojni službi.

Odmevi naj bodo kratki, ker smo se nekam zmešali.

Glavna stvar je, da se jugoslovanski uporniki borijo, potem naj bodo ene ali druge stranke. Da Rusija izganja Nemce je zopet velevažnega pomena. Če bi Rusija ne bila v vojni, ne vemo kaj bi se zgodilo. Torej bodimo zadovoljni. Kar se pa tiče drugih zadev, bomo že po vojni obračunali.

Naročnik.

GLAS IZ PENNSYLVANIE

Steelton, Pa.

Bom se malo oglasila iz steeltonske naselbine, da boste drugi vedeli, da nas je tukaj še nekaj živih, bolezen pa v vsaki hiši. Vreme imamo jako lepo. Ni preveč mrzlo, sneg se je pa samo pokazal, da ne pozabimo, kakšen je. Pa se res nič ne spremenilo; je zmeraj bel.

Da, zima je lepa, ker ni preveč mrzlo, ali to spet ne bo dobro, če vremenska prerokovanja, ki so jih znali stari ljudje, kaj pomenijo. Sveta Lucija je 12 dni pred Božičem. Reklji so, da vreme tistih 12 dni napoveduje, kakšno bo vreme vsak mesec v prihodnjem letu, kateri mesec bo deževal in kateri mesec bo suh. Če ste si zapomnili, je bil pri nas vsaki dan lep suh. To bi pomenilo, da bo letos suša. Ali bo res tako, ali ne, bomo že videli. Ponekod morda

STARSI SHEBOYGANSKEGA JUNAKA KUPILI BONDE MED PRVIMI

Mr. in Mrs. Frank Fale, Sheboygan, Wis., ko sta kupila vojne bonde v sedanji kampanji za četrto vojno posojilo. Na fotografiji v ozadju je Sgt. William Fale, njun sin, ki je dal svoje življenje v službi domovine, blizu Bune, Nova Gvineja, na božični dan, 1942.

Sheboygan, Wis.

Rev. Fr. Koren, župnik cerkve sv. Cirila in Metoda v Sheboyganu, nam je poslal izrezek iz lokalnega angleškega lista, ki se v prestavi glasi takole:

Med prvimi meščani četrtega volilnega okrožja v Sheboyganu, ki so kupili vojne bonde v kampanji za četrto vojno posojilo, sta bila Mr. in Mrs. Frank Fale iz 836 Indiana Ave.

Hotela sta biti med prvimi, ker v celem obsegu razumeta, kaj vojna pomeni. Ne samo da imata enega sina sedaj v vojni službi, temveč njun drugi sin, pokojni Sgt. William Fale, eden sheboyganskih junakov, se je prostovoljno javil za neko nevarno poslanstvo na Novi Gvineji in izgubil svoje življenje na božični dan, 1942.

Vsled tega sta oče in mati po sinovi smrti prejela dvojno odlikovanje, namreč medaljo škrlatnega srca in častni službeni križec, vse to po naročilu predsednika Zedinjenih držav, vojnega tajnika Henryja L. Stimsona, in generala Douglassa MacArthurja. Toda besedilo poslano obenem s zaslužnim križcem govori samo zase:

"Sgt. William F. Fale, armada Zedinjenih držav... Za izredno junštvo v boju blizu Bune, Nova Gvineja, na 25. decembra, 1942.

"Potem ko se je prostovoljno javil za patroljo, da varuje može pri žični napeljavi, ki so poskušali zopet upostaviti zvezo z neko kompanijo v ospredju, se je Sgt. Fale z dvema drugima možema plazil po stezi in zapazil oddelek sovražnikov. Sam se je podal naprej, da razišče, ter je vrgel granato med sovražno skupino.

"Sovražni oddelek je odgovoril z ognjem iz avtomatičnega orožja, in Sgt. Fale je bil resno ranjen. Ko ga je eden fantov iz njegove patrolje izvelel iz neposredne sosesčine, je rekel, da se bo že sam splazil ven iz kraja, ki je bil krit od sovražnega ognja, raje, kakor pa da bi izpostavil fante, ki bi ga

nesli v nosilnici, nasprotnikove mu ognju.

"Sgt. Fale je umrl vsled ran, ki jih je dobil pri tej priliki." Da, Mr. in Mrs. Fale vesta, da je vojna. Vesta, kaj pomeni beseda žrtev. Sedaj, ko se je začela kampanja za četrto vojno posojilo, bi onadva rada pripomnila tole:

"Čez dve leti je minilo, odkar so bile Zedinjene države primorane stopiti v to vojno vsled zahrbtnega japonskega napada na Pearl Harbor. Kdo izmed nas bi si bil mislil, da bo ta vojna trpela tako dolgo in nam prinesla toliko nepopisne žalosti? Pa tudi, kdo izmed nas bi si bil mislil, da se nekateri izmed naših sinov, ljubljencev in bratov ne bodo nikoli več povrnili k svojim ljubljenim? Ti voljaki so pripravljene dati vse kar jim je drago, da tudi žrtvovati svoje življenje, da ohranijo našo prostost.

"Ali smo kdaj pomislili, kako srečni smo, da živimo v Ameriki, v primeri z ljudmi po zasedenih deželah? Imamo še vedno toplo obleko, zadosti hrane, z eno besedo, vsega imamo, kar potrebujemo, pa se vendar nekateri še pritožujejo. Preveč lahkomišelnosti smo in nič drugega nam ni mar, kakor osebni dobiček. Večina izmed nas še vedno ne spoznava, da je vojna, in predno bomo, bo morda trpelo še dolgo in vojna bo trpela dalje, kakor pričakujemo.

"Le pomislite, kako naši mladi vojaki žrtvujejo svoje življenje na daleč naokrog raztresenih bojnih frontah za nas. Ali ne mislite, da je naša patriotična dolžnost, da jim damo vsaj možnost in priliko za zmago, s tem, da kupujemo vojne bonde? Naša vlada vas samo prosi, da ji posodite svoj denar. Prav gotovo, če mislite na svoje drage v vojni službi, to ni prevelika zahteva."

Mr. in Mrs. Fale imata še enega sina. To je Cpl. Henry Fale, 16096107, Company C, 224 Inf. Training Bn. Sedaj se nahaja v Camp Blanding, Fla.

DOPIS IZ GILBERTA

Gilbert, Minn.

Danes poročam, kaj se je zgodilo pri nas od mojega zadnjega dopisa v Am. Slovenec.

Dne 7. dec. 1943 smo imeli mestne volitve. Ves stari mestni odbor je bil ponovno izvoljen, čeravno je dosti novih in mož kandidatiral. Ponošni pa smo, da imamo za župana Slovenca in katoliškega moža. To je prav lepo.

Prvi obilni sneg smo dobili 8. nov., drugi pa je zapal 8. decembra. Po tistem je še padel sneg, a ni imel uspeha pri nas. A sedaj, meseca januarja, je lepa zima, gorka in suha zima. V Duluthu nimajo čisto nič snega, pri nas ga je pa prav malo. Ko že govorim o snegu, naj še omenim, da smo božične praznike obhajali prav lepo.

Naš župnik, Father Francis Schweiger pišejo pisma fantom pri vojaki na vse kraje, kjer koli se ti nahajajo v vojaški

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

Na dopustu

Chicago, Ill. — Na petdnevni dopust je prišel iz Kalifornije domov k očetu Sgt. Joseph Anzenc. Njegov brat Louis se nahaja v Angliji.

Dvakrat odlikovan

Chicago, Ill. — Kakor smo že poročali, je Master Sergeant Edward Pekol, ki je doma iz Willarda, v Chicagi pa je stanoval pri Trinkovih na 2114 W. 23. Place, ter služi sedaj pri ameriških letalcih na Južnem Pacifiku, prejel zaslužno odlikovanje "the Legion of Merit" za svoje zaslužno delo pri vzdrževanju in postopanju s tehničnimi pripravami v letalih. Sgt. Pekol se je udeležil tudi zgodovinskega vpada na Wake Island na božični večer leta 1942. Za svojo udeležbo pri kampanji na Severnih Solomonskih je prejel vojno zvezdo dodatno k svoji medalji za pacifiško-azijsko kampanjo.

Sgt. Pekol je dovršil Crane Technical High v Chicagi. K armadnim letalcem je bil sprejet v juliju 1942. Tri mesece kasneje so ga poslali na Havajske otoke, kjer je nadaljeval svoje tehnične študije. V južno-pacifiškem vojnem okrožju se nahaja od februarja 1943.

Poroka v Južni Ameriki

Buenos Aires, Argentina. — Dne 6. nov. se je v cerkvi v Lurdusu vršila poroka znanega Mirkota Živec, doma iz Črnič iz znane družine Antona Živca. Nevesta je Zofka Brundola, doma iz Dutovelj. Svatba se je vršila v domu G. P. D. S. v V. Devoto.

Rojak umrl

Bridgeville, Pa. — Dne 26. jan. zjutraj je previden s sv. zakramenti umrl Mr. Anton Zgonc, star 75 let. Pogreb se je vršil 27. jan. na pokopališču sv. Barbare. — M. U.

Najboljši spis

Duluth, Minn. — Duluthska izdaja katoliškega tednika The Register objavlja 30. jan., da je naš rojak Rev. Father J. C. Gruđen, profesor na bogoslovju v St. Paul, Minn., izdal najboljše v angleščini tiskano delo, ki osvetljuje najnovejšo papeževo encikliko o Mističnem Telesu. Naslov Gruđnovi razpravi je "The Mystical Christ". List pristavlja: "Father Gruđen je poučeval v bogoslovju mnogo duhovnikov duluthske škofije... Zdrava razlaga moderne molitvene življenja katoličanov je razvidna iz velikianskega števila svetih maš, ki jih darujejo verni te dni."

Plin ga je zadušil

Argo, Ill. — Dne 11. januarja je umrl Emerik Jalovec, ki je vozil veliki trailer od Chicago do New Yorka. Zvečer je zaspal v truku, nekje v New Jersey, zjutraj pa so ga našli mrtvega. Dne 14. jan. je bil pripeljan domov v Argo, Ill., pokopan je bil 17. jan. Zapuščena žena, štiri nedorasle otroke, starše, 5 bratov in 2 sestri. Star je bil 41 let. Kot majhen deček je prišel v Ameriko z materjo.

Slovenski zdravnik

Ely, Minn. — Dr. J. P. Grahek je prekulil interese od doktorja George Ayres v Shipman bolnišnici. S 1. februarjem je začel naš slovenski zdravnik uradno prakticati v Shipman bolnišnici v družbi z Dr. Sutherland.

Poroka

Ely, Minn. — Dne 23. jan. sta bila poročena po župniku Rev. Fr. Mihelčiču Mr. Dan Różman in Miss M. Volk.

BESTIJALNA POČETJA JAPONCEV Z AMERISKIMI IN ANGLESKIMI UJETNIKI

GROZODEJSTVA, KI JIH OBSOJA VES CIVILIZIRAN SVET

Ameriška in angleška vlada sta te dni objavili po dolgem premišljevanju nekatera strašna grozodejstva, ki so se izvršila od strani brutalnih Japoncev nad amerškimi in angleškimi vojnimi ujetniki, ki se nahajajo po japonskih taboriščih.

V kolikor doslej znano, je pomrlo več kakor 15.000 amerških ujetnikov samo v enem japonskem ujetniškem taborišču. Isto se godi z angleškimi vojnimi ujetniki. Angleški zunanji minister Anthony Eden, je pred kratkim navajal pred parlamentom slučaje, v katerih so na najbrutalnejše načine mučili angleške ujetnike. Eden je izjavil, da je veliko število vojnih ujetnikov pomrlo vsled nezadostne oskrbe, slabe hrane in postrežbe. Dokazi pa so na roki, da so Japonci s svojim brutalnim ravnanjem pomorili do 7.700 amerških vojakov, za katerih smrt je odgovorno direktno brutalno ravnanje.

Dalje je minister Eden ugotovil dejstvo, da japonski častniki diktirajo pisma vojnim ujetnikom, v katerih pišejo iz vojnih taborišč domov, da se jim primerno dobro godi itd. To so ujetniki primorani pisati pod pretnjami kazni. Godi se jim pa vse drugače in sicer tako, da se mora zgrazati nad takimi početji vsak civiliziran človek. Okrog 80 do 90 odstotkov vseh vojnih ujetnikov imajo Japonci zbranih na Filipinskih otokih. Ti so bili ujeti na Filipinih samih, potem na Malaji, Holandski Vzhodni Indiji, Borneo, v Tajlandiji ali v Indokini in drugih otočjih.

Navedel je slučaj, kako so Japonci mučili angleškega policijskega častnika, ki so ga Japonci ujeli v Sanghaju. Zvezali so ga z vrvmi tako tesno, da so mu poškodovali ude in ga imeli v takim stanju več časa. Ko so ga izpustili, je bil blazen in je od mučenja kmalu umrl.

Trije ameriški ujetniki, ki se jim je posrečilo pobežniti iz japonskega ujetniškega taborišča, pripovedujejo grozne reči. Ujetnike prepejajo in grozno mučijo. Kake prevozne postrežbe zanje nimajo. Velike daljave morajo prehoditi peš, dočim se japonski priganjači poleg njih vozijo z bicikli ali v motorih vozilih in jih prepejavajo in gonijo slabše, kakor to delajo najmanj kulturni narodi z živino. Po cele dneve morajo korakati brez vsake hrane, brez prave pitne vode. Če si nekateri vojaki napolnijo s pitno vodo svoje plehnate posodice, jim te japonski stražniki izbirajo iz rok, vzamejo vodo iz rok, zlijajo proč, tako da ubogi trpini morajo piti, na smrt žejni in izmučeni, umazano vodo iz kolesnic in jarkov ob potih in cestah. Tisti, ki izmučeni od dolge hoje padejo izčrpani ob cestah in potih, so na to ustreljeni od japonskih stražnikov, ali pobiti, mnoge pa kar povozijo s težkimi truki, pravi po-

ročilo. Tako se godi ameriškim ujetnikom v japonskih taboriščih.

Neki ameriški poročnik pripoveduje, da one, ki prosijo za kako boljše postrežbo in ravnanje z njimi, navadno zbero skupaj in jih posebej mučijo. V nekem slučaju so jih razdelili v skupine, jih postavili na vojaška vežbališča, kjer so jih japonski vojaki, ki se trnirajo, imeli za predmete za napad z bajoneti, to je, da so se na njih učili, kako je treba sovražne vojake zabadati in prebadati z bajoneti. Vsak ujetnik je dobil po tri zabode z bajonetom. Nekateri ne smrtno, ker jih niso v pravi kraj zabodli, a jih ni nihče pregledal, zmetali so vse skupaj in mnoge tako žive zmetali v jame in zagrebili.

Neki podpolkovnik pravi, ko bi bili mi na Filipinih, predno smo se podali, vedeli to, v kako trpljenje bomo prišli, bi se ne bili nikoli živi podali. Borili bi se bili do zadnjega moža.

Slični slučajji se v poročilih kar vrstijo in človeku, ki bere o njih, se jeziijo lasje, ker res le satansko navdahnjeni ljudje morejo biti take zverine, da tako nečloveško ravnajo z ljudmi.

Podpolkovnik Dyes poroča, kako grdo in neusmiljeno postopajo z našimi ranjenci. Z njim vred poroča tudi ameriški kapitan Samuel Grashio, doma iz Spokane, Wash. Zadnji pravi, da so njegovi ujeti tovariši pogostokrat molili, da bi jih rešila smrt neznosnega trpljenja. Po bolnišnicah, ki so podobne najbolj umazanim živinjskim hlevom, morajo ležati ujetniki nagi z odprtimi ranami, po katerih se pasejo muhe in drug mrčes. To se je godilo na Filipinih. Tamkaj so Japonci postavljali ujetne Amerikance tudi k postavkom njihovih topov in baterij, na katere so ameriški topničarji streljali. Na ta način je bilo mnogo ameriških vojakov ubitih od ameriških krogel. Takega ravnanja se ne pomni še iz nobene vojne.

Angleška in ameriška vlada sta vsled teh nečloveških dejanj, ki so jih in jih še vršijo brutalni Japonci, navdve vzemirjeni in odločno obsojata ta početja. Angleški zunanji minister Eden poudarja, da bo prišel čas, ko bodo za vse to Japonci odgovarjali in bodo plačani. V Združenih državah pa odmeva po vsej deželi krik in zahteva po maščevanju. Vlada v Washingtonu izjavlja, da ne more pričakovati, da bi mogli nuditi našim ameriškim ujetnikom na Japonskem kako pomoč potom mednarodnih zvez in potom pomožnih mednarodnih zvez, kakor Rdečega križa itd. Japonci nimajo nobenega spoštovanja do mednarodnih ustanov. Kongresniki in senatorji naglašajo ameriške proteste v kongresu in senatu in zahtevajo, da storimo vse kar mogoče, da Japonce čimprej porazimo in jim prinesemo zasluženost maščevanje.

DOGODBICE

Nekoč je bil na Napoleonom dvoru ples. Neke stara grofica je bila pripeljala tja svojo hčer, ki je ležerno plesala po dvorani. Nekaj časa jo je občudovala, potem se je diskretno nagnila k sosedni dekleti: "Kakšen čarovnik ta Offenbach! Predstavite si vendar naš strah, če bi videli naše hčere v moških objemih brez te glasbene spremljave."

Znani francoski kemik Mar-

celin Berthelot je bil imenovan za prosvetnega ministra. Mož je bil v zasebnem življenju silno skromen. Drugi dan po svojem imenovanju je šel v ministertvo, da bi nastopil funkcijo. Toda vratar ga je zavrnil z besedami: "Oprostite, ne morete vstopiti, ker gospoda ministra še ni v uradu." "Dobro," je odvrnil na njegovo opazko Berthelot; "prišel bom torej jutri."

Katoliški Slovenci smo tako močni, kolikor in kakor je močno naše katoliško časopisje.

TA KOLESA BODO TEKLA PROTI BERLINU

Ena ismed tisoč podrobnosti, ki jih je treba pripraviti za evropsko invazijo, je izdelovanje železnih vozov, ki bodo tekli po nemških tračnicah. Na sliki vidimo, kako osebe od U. S. Army Transportation Corps neke v južni Angliji zlaga in sestavlja posamezne dele, ki so bili napravljeni v Ameriki.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

NAMESTO PROBKOVINE

Se celo luščine ameriških lenšnikov (peanuts) uporabljajo te dni, ko mora vsakdo in vsaka stvar služiti v kak koristen namen. Tone in tone zavrženih luščin, ki se nabirajo po tovarnah, kjer luščijo pinace za trg, uporabljajo zdaj kot nadomestilo za probkovoino! Tako poroča Narodna zemljepisna družba. Zmeljejo jih v fino moko, ki jo zmešajo z neko tekočino. Tako napravijo nadomestilo probkovoine (cork), to je tvarino, ki iz nje delajo zamaške. Na ta način dopolnjuje zalogo naravne probkovoine za take potrebe kakor so zamaški za steklenice oziroma prevlečki kovinskih kapic za steklenice, prevlečke (linings) ledenic, znotrajni podplati in podobno. V normalnih časih smo uvažali vso probkovoino, ki smo jo potrebovali v tej deželi, iz Portugalske, Španije, Francije, Italije in severne Afrike. Ker je vojska zelo omejila promet po Atlantiku, je bila ta tvarina uvrščena na "kritični" seznam in njena uporaba od strani civilnega prebivalstva omejena.

NIKOLI JE NE BOSTE POGREŠILI

Slišite, gospod, ali bi mi lahko odstopili galono gasolina? Ako se odgovor glasi, da lahko, bi bilo vse prav dobro — v slučaju, da bi vsi tisti, ki imajo avtomobile, tako napravili. Julius Krug, podpredsednik pri WPB, pravi, ko bi vsak potniški avtomobil v Ameriki porabil eno galono gasolina

manj na leto, bi se zadosti goriva prihranilo, da bi lahko pošiljali 3.000 bombnikov iz Anglije v Nemčijo in nazaj pet dni.

NOČEJO ŽENSK

Takoj po Pearl Harborju več kot 400 članicam Zbora ameriških pomorščakinj (American Seafaring Women's Committee) ni bilo dovoljeno, da bi še nadalje lahko bile na ladjah, ki plovejo po morjih, ter tam opravljale razna dela, ki jih navadno opravljajo moški, to pa kljub temu, da pri trgovski mornarici zelo primanjkuje moških moči. Omenjena ženska organizacija se namerava petogovati se, da bodo ženske nekoč spet lahko služile na ameriških ladjah ter se tam povzele tudi do bolj odgovornih, ne samo prav navadnih mest.

POROČIL SE JE S PRAVO

Bilo je meseca julija 1925, da je neka Frances Lonnberg, mlado dekle v Spearville, Kansas, pisala zaljubljeno pismo svojemu fantu Alexu Kennedy, ki je bil takrat v Detroitu. Najbrž zato, ker je bilo pismo ljubimsko in je hotelo, da bi ga fant čimprej dobil, ga je poslala po "special delivery." Toda pisanje je bilo zastoj, ravno tako tudi 13 centov za poštnino. Nekako se je pripetilo, da se je tisto pismo zataknilo ali prijelo v Kennedyjevi poštni škatlici za pisma in šele zdaj pred kratkim je padlo ven in mu je bilo izročeno v Spearville kamor se

je povrnil. Četudi mu ga je izročila njegova žena, vendar ga staro ljubezensko pismo ni spravilo v zadrego vpriču nje. Pred 15 leti se je namreč poročil z Miss Frances Lonnberg.

OTROCI SE BODO VOZILI BOLJ IMENITNO

Mama in papa bosta morala peš hoditi, ko se bo izbral njihov sedanji družinski avtomobil, toda deteta jima le ne bo treba nositi na rokah. WPB naznanja, da bodo kovinski otroški vozički, prav taki kakor smo jih imeli pred vojno, v teku šestih tednov spet nadomestili lesene "Victory" modele. Ker je zdaj na razpolago več jekla, bodo izdelovalci otroških vozičkov spet lahko dobili potrebno zalogo. WPB ceni, da bo napravljeno od 750.000 do 800.000 kovinskih vozičkov.

POSEBNOŠTI PAPAJA DREVEŠA

Kadar dobijo naše gospodinjne v mesariji žilavo meso, si pač ne morejo pomagati, toda v tropskih krajih je vse drugače. Tam trdo meso zavijejo v papajeve liste, pa postane mehko; včasih tako meso celo kuhajo kar zavito v te liste.

Papaja drevo ima v sebi neko posebno snov, ki jo imenujemo papain. Ta snov se nahaja v skoraj vseh delih drevesa, najlažje pa se dobi iz mlečnatega soka, ki priteče, kadar prerežeš papajin sad ali pa načne drevo kjerkoli.

V zdravilstvu uporabljajo papain pri osebaj, ki slabo prebavljajo. To snov pa uporabljajo tudi v klavnicah, ko spravljajo meso, dalje v pivovarlah, in po strojarah. Zadnje čase jo uporabljajo tudi pri volnenem blagu, da se toliko ne skrči.

Papaja drevesa pa so veliko vredna tudi kot sadna drevesa. Odkar imajo tiste otoke, kjer to drevo posebno uspeva, v rokah Japonci, ga skušajo ameriški sadjarji udomačiti tudi na ameriških tleh. To drevo ima to posebnost, da na istem drevesu požene samo cvetje enega spola, eno drevo je torej celo ženskega spola, drugo pa celo moškega spola. Sad rodijo samo drevesa ženskega spola. Toda ko sadijo majhna drevesca, se največ teh razvije v moška drevesa. V laboratorijih poskušajo zdaj razviti papaja drevo, ki bo dvospolno, kar bo za sadjarje velike vrednosti.

Kar se tiče pridobivanja papaina, nima spol drevesa nobenega pomena.

SIRITE LIST AM. SLOVENC!

KAKšno OROŽJE IMA RUSKA VOJSKA?

Ni še tako hudo dolgo, odkar so razvili brzostrelno orožje. Še v naših mladih letih so uporabljali stare pištole in puške, ki so se nadevale od spredaj, to je, da jih je bilo treba nabijati od spredaj skozi cev. Vojaki in lovci so nosili v posebnih rogovih ali pa posodah smodnik in kroglice. Najprvo so nasuli v cev gotovo merico smodnika, ga nabili, potem pa kroglo ali več manjših kroglic. Nato so odprli na puški petelina, dali na vžigalno odprtino vžigalno kapico, nakar šele so mogli ustreliti na cilj. Ista počasnost je bila pri mozarjih in topovih.

Po letu 1859 pa so orožarne začele izdelavati nove pištole in puške. V avstrijsko-nemškem spopadu leta 1866 so Prusi že uporabljali nove puške, v katere so devali patrone od zadaj, dočim so Avstrijci imeli še stare puške, ki so jih nabijali skozi cev od spredaj. Rezultat je bil tak, da so se Prusi pri Kraljevem gradu na ta način dosti uspešne borili in tudi zmagali. Za tem so vse države uvedle nove puške. Puške pa so izboljšavali potem od leta do leta, pozneje so jih izboljšali, da so nenkrat nadedli v puško po 6 in osem nabojev. Zatem so prišle brzostrelne puške, ki jim pravimo strojnice. Te so bile že precej izboljšane v zadnji svetovni vojni. Od zadnje vojne pa do sedaj so jih pa naravnost čudežno izboljšali. Sedanje strojnice bljujejo kroglice s tako brzino, da izstrelijo do 1200 in več izstrelkov na minuto.

Ruska vojska je bila pred 40 leti še kaj slabo opremljena. V rusko-japonski vojni so s svojim starinskim orožjem zgubili vojno v Mandžuriji. Japonci, ki so imeli puške angleškega, nemškega in ameriškega izdelka, so bili daleč naprej od njih. Od rusko-japonske vojne pa do svetovne vojne je carska Rusija svoje orožje sicer izboljšala; ni pa imela enakega orožja, kakor so ga imele zapadne države. Po

zadnji vojni je pa tudi Rusija modernizirala svojo vojsko. Sovjeti so zaprli svoje meje in začeli trnirati in oboroževati svojo vojsko po najmodernejših načinih in niso tega nikomur oglašali. Ohranili so vse kot tajnost, kar jim je v sedanjih vojni zelo hasnilo.

Sedanja ruska pehota ali infanterija uporablja Mosin-Nagant puško, ki jih izdelujejo več vrst. V načelu so izdelane po modelu ali vzorcu puške iz leta 1891, ki so jo leta 1900 izboljšali. Leta 1930 so njen mehanizem docela nadomestili z brzostrelnim mehanizmom. Puška je okrog 48 palcev dolga. Cev meri 7.62 milimetrov (po ameriški meri .30 caliber). Nadeva se po pet nabojev hkratu in puška tehta blizu deset funtov. Bajonete imajo precej dolge, jako koničaste, ki so narejeni v četverkotno konico. Za tem imajo nekoliko lažje puške (karabinke), ki jih uporabljajo zlasti kozaki. Leta 1930 so uvedli tudi novo puško, ki jo imenujejo Rusi Simonova avtomatična puška. Uporabljajo iste patrone, kakor na Mosin-Nagant puškah, le toliko, da "Simonova avtomatika", kakor ji pravijo Rusi, sprejme deset nabojev. S to puško vojak lahko sestrelji po 30 ciljanih ali merjenih strelcev na minuto.

Ruski pešci pa imajo tudi več vrst manjših in večjih strojnih pušk, ki so zelo učinkovite v borbi. So večinoma ruskega izdelka in so boljše od nemških, kar se je izkazalo v borbah.

Posebnost so Rusi iznašli tudi v svojih "Katuskah". Te so precej podobne ameriškim "bazookam". Z njimi so Nemce hudobno iznenadili, pa tudi zadali jim usodne poraze marsikje.

Rusi imajo tudi zelo učinkovite proti-tančne topove, s katerimi streljajo nemške tanke, kakor lovci zajce na planem. Težje topništvo imajo Rusi izborno. Ruski težki topovi sežejo dalje kakor nemški, in izstrelki imajo silovit učinek.

MLADI RUSKI BOREC

V New Yorku je bila velika javna prireditev v pomoč osirotelim otrokom v Stalingradu, otrokom, ki so ostali brez staršev in brez doma. Pri tej priliki je 2.000 mladih Amerikancev izročilo zappestno uroico poročniku komandantu Vasiliju Pravituku od Rdeče mornarice, naj jo izroči "stricu Vasji."

Leninov red je najvišje odlikovanje, ki ga Rusija lahko podeli. "Stric Vasja," ki ni več star kakor 12 let, je ta red že dvakrat prejel v priznanje zaslug pri gerilskem bojevanju. O tem fantičku je bila napisana celo povest "Slavček," ki ste jo morda že brali pod tem ali pa kakim drugim naslovom. Kompanija nemških vojakov je naletela na ruskega kmečkega fantička. Nemci so ga vprašali, kam vodijo različne poti in ceste. Fantiček se jim je ponudil za vodjo in jih je vodil tako, da so prišli naravnost v nastavljeno past. Deček je spotoma oponašal slavca, zakar se Nemci še zmenili niso. To navidezno brezskrbno in brezpomembno fantičkovo žvrgolenje pa je bilo prej domnjeno in je podučilo ruske gerilce, ki so ležali skriti v zasedi, koliko Nemcev prihaja.

"NEMOGOČE" NAPRAVLJENO V 90 URAH

"Kar je težko, tisto napravimo takoj; kar je nemogoče, za tisto je treba pa nekoliko več časa!" Po tem geslu se ravna ameriška armada. Zavezniški borci so v nekem bojnem okrožju odkrili, da v njihove v Angliji napravljene

bombne aeroplane ni bilo mogoče naložiti bomb, ki so jih imeli tam in ki so bile napravljene v Ameriki. Tistemu ogradju kamor obsijajo bombe, bi bilo treba dodati nekaj drugega ga ni mogoče uporabljati za ameriške bombe. Nekaj je bilo treba ukreniti, ukreniti prav hitro. Po daljnem telefonskem klicu so obvestili neko ameriško tovarno, česa jim je treba. V tovarni so takoj napravili površen načrt in so v "ta-ri" navozili potrebni material iz nekega sosednjega podjetja. Inženirji, risarji in delavci so ostali na nogah celo noč. Ko je napačilo jutro, so bili prvi naročeni komadi, adapterji, že gotovi. Naložili so jih na truke in drveli z njimi do najbližjega letališča, kjer je že čakal bombnik, ki jih je ponesel bombnim četam več tisoč milij prost. Od naročila po telefonu do prejetja naročenih komadov je preteklo ravno 90 ur. To je samo eden primerov, kako se da večkrat tudi "nemogoče" v razmeroma kratkem času izvršiti.

Pomagajte Ameriki do zmage! Kupujte zvezne vojne bonde!

UNITED NATIONS FACTS

EVERY COUNTRY HELPS! SOME AMERICAN LIBERATORS, BOMBING AXIS OBJECTIVES IN THE BALKANS, ARE PILOTED BY SUGORLAV ACES.

GEN. DR. BERNARD MONTGOMERY WITH THE 5th ARMY STOPPED ROMMEL AT EL-ALAMEIN, CHASED GERMANS 1700 MILES ACROSS AFRICA, HAS PRESSED THE NAZIS BACK TO THE HEART OF ITALY.

UNITED NATIONS NEIGHBORS! SPECIALLY TRAINED CANADIAN TROOPS FIGHTING BY THE SIDE WITH THE AMERICANS TO DRIVE THE JAPANESE OUT OF THE ALEUTIAN ISLANDS.

SMRT V BAJKALSKEM JEZERU

Nekega spomladanskega večera sva sedela z Vasilijem Porfirovičem in sva kramljala. Beseda je dala besedo in Vasilij mi je tale pripovedoval:

"Bil sem železniški uradnik na postaji Mirovaja ob Bajkalskem jezeru," tako je začel ta ruski slikar v kavarni Orlando di Lasso v Monakovem. Oči so mu zamišljeno zrlle v daljo in so se ko naj zaple, ko da bi v duhu zagledale grozotno sliko.

"Bilo je v času rusko-japonske vojne, ko so se mi lasje v eni sami uri obelili . . . Da, v eni sami uri, gospod!" Vasilij Porfirovič si je s trudno kretnjo pogledal bele lase, pri čemer sem občudoval njegove bele roke, ki so s nedosegljivim mojstrstvom slikale grozotne postave. Njegove slike, ki niso bile primerne slabim živcem, so povsod vzbujale pozornost.

"Vse svoje slike ustvarjam na podlagi onega samega spomina, zakaj grozoto sem doživel tako, kakor je nemara ni še nihče doživel . . . In iz te grozote je nastala moja umetnost, saj nisem bil prej nikoli slikal in se tega tudi nisem učil.

Torej — bil sem železniški uradnik v Misovaji. Nedaleč od kolodvora se razteza veličansko Bajkalsko jezero, ki je šest sto vrst dolgo in sto petdeset vrst široko in je videti ko morje s svojimi viharji in valovi sredi sibirskih pušče. Na severnem bregu živijo velikanski morjski psi in jezero je zaradi množice rib po vsem svetu znano. Dan in noč so hrumele prevozi čet v Iřkutsk in prisiljeni so bili, da so narejali ovinek več ko tisoč vrst krog jezera, kar je povzročalo več dni trajajoče zakasnitve. To je pa močno dražilo ruskega vrhovnega poveljnika, ki mi je na vzhodu precej slaba predla, in prišla mu je na mar blazna misel: tebi nič je zaukazal, naj se čez jezero položi tračnice!

Moj predstojnik, stari Nikolaj Ivanjič, si je ves divji ruval brado, ko so dan in noč vlaki dovažali pragovnike in tračnice! Nenehoma so se iz tovornih vlakov valili hrbi samega jekla in lesa, inženirji so prihajali in so resnih obrazov vrtili v led na jezeru, ki je bil mestoma tudi po dva metra debel. Iz lukenj so spravljali na dan velike ribe in si jih na raznih peklj v tej ledeni puštni.

Nekega dne, bilo je krog Božiča, je oddrdral prvi vlak s tisoč mladimi ljudmi čez led. Nikolaj Ivanjič je vse blez in stisnjenih ustnic strmel za dolgim vlakom, ki je hrumele naravnost čez jezero. Tako se je odslej dogajalo iz dneva v dan, iz noči v noč. Na sto tisoče mladih ruskih fantov se je prepeľjalo čez blestečo se, varljivo ploskev jezera, ne da bi slutili, da je pod njimi tisoč metrov globoko brezno z neštetimi, lačnimi, velikimi ribami . . . Spet in spet se naju je z načelnikom polasčala groza ko so v ledenomrzlih nočeh speči ljudje, sanjajoč o svojih materah in nevestah, brzeli mimo naju. Tedaj sva občudila bližino smrti, ki je stiskala pod ledom svoje bele, od mraza okorele roke . . .

Takrat, gospod, sem začel slikati, ne da bi se bil kdaj tega učil. Videval in slikal sem smrt, ki je prežala pod ledom. Podnevi sem moral gledati smejoče se obraze v vagonih, ki so mislili, da imajo pod nogami zvesto, zanesljivo zemljo domovine, a ne globokega jezera z lačnimi ribami.

Ko je prišla pomlad in so zapihali toplejši vetrovi, se je Nikolaj Ivanjič usedel in je napisal pismo železniški upravi. Pisal je, da ne more tega več gledati, da vozi vlak po jeze-

ru, da je to naravnost zločinsko, zakaj led je začel že potkati. Čez štiri dni nato so prišli orožniki in Nikolaja Ivanjiča potegnili s postelje in ga odvedli, jaz pa sem prišel v čuvajnico prav sredi jezera. Obsodili so me, da sem moral podnevi in pomoči videvati in poslušati drdrajoče vlake, ki je v njih sedelo na tisoče mladih vojakov, kateri so imeli doma matere in neveste. Led pa je ko meni v posmeh pokal in časih je zabobnelo krog čuvajnice, kakor da bi streljali s topovi. Nekega jutra sem odkril veliko, dolgo in široko razpoko na ledu, ki je bil na tem mestu le še na meter debel.

Brzojavil sem na kolodvor v Mirovajo. Obljubili so mi, da bodo koj poslali inženirje. Pa je še nadalje bobnel led in so se še nadalje prevažali vlaki z nič hudega slutečimi ljudmi. Časih mi je bilo, da bi bil stekel proti vlakom in zakričal: Stoj! Stoj! Obljubljeni inženirjev ni bilo, južni vetrovi so bili zmeraj bolj topli, led je bil razpocen vedno bliže tračnic. A spet in spet so hrumele vlaki mimo mene.

Nekoč ponoči sem se mahoma prebudil. Bilo je, ko da bi bili vojaki prav tik mene ustrelili z najtežjim topom. Led se je tresel pod mojimi nogami. Pogledal sem na uro: zdaj bi moral priti prihodnji vlak s četami. Nепrestano je grmelo, pokalo in škripalo krog mene; bil je en sam pekel samega razpokavajočega se ledu. Zgrabil sem za plašč in smuknil v škornje. Stopil sem pred čuvajnico. Zunaj je sijala mesečina, da je bilo svetlo ko podnevi, led se je modričasto lesketal.

Nenadoma so se mi lasje naježili pod kučmo; po hrbtu me je mrzlo spreletelo. Kakih tri sto metrov od čuvajnice sem mi je rezal odsvit lune iz jezera . . . Voda!

Planil sem k brzojavni napravlj, prsti so mi ko v razbičanem plesu zabobnali po tipalniku. Brzojavil sem eno in isti: "Ustavite vlak . . . Ustavite vlak!" — Pa ni bilo nobenega odgovora, niti ne potrdila o sprejemu brzojava . . . Brž k telefonu! Kakor nor sem tulil v telefon. Nihče se ni odzval!

Planil sem iz čuvajnice. Pogrogljivo se je režala podoba lune iz vode, iz temne vodene ploskve, kjer so plavali kosi ledu. Tračnice so neizprosno vodile v črno vodo, signalni drogovi so kakor razločljene vžigalice viseli nizdol, žice so tvorile obupen klobčič.

Lasje so se mi ježili pod mo. Hotel sem klicati, kričati, tuliti, pa ni bilo glasu iz mojega grla. Skučal se mobiti veliko jamo v ledu, da bi preprečil vožnjo vlaku. Kar gore nagrmadenega ledu so me ustavile, plezal sem čeznje, padal, a vse je bilo zaman . . . V vodi so plavali kosi ledu, vse je grgalo in vrelo, krog mene je grmel razpokani led . . .

Hrumenje se je bližalo. Spet sem hotel zavpiti, a moj klic je zamrl v grmenju. Vlak je kakor dolg zmaj gorečih oči prihajal bliže in bliže. Kako počasi vozi, sem pomislil. Že sem zaslila pošastno sopihanje lokomotive in sem spoznal, da vlak ne vozi počasi, ampak da hrumi s stokilometersko brzino v jamo ledu. V vagonih ni bilo luči, ljudje so spali in so sanjali o materi, o nevesti v Karaku, v Vjatki in Caričinu . . .

Že sem razločno videl vagona, ki je bilo temno v njih in speči, brezskrbni fantje so drevali v smrt . . .

Vrgel sem se v sneg in skril obraz med dlani. Bližalo se je hrumenje, -topotanje, nato granje; šumenje in sikanje, nato tišina . . . Zdaj je prišlo tisto grozno. Ko sem odprl oči, sem

S. P. D. SV. MOHORJA

Ustanovljena 31. decembra 1931.

Inkorporirana 12. oktobra 1933.

CHICAGO, ILL.

Odbor za leto 1944:

Predsednik: John Mlakar, 1925 W. 22nd Place
 Podpredsednik: Frank Puklavec, 1930 W. 21st Place.
 Tajnik: Jos. J. Kobal, 2113 W. 23rd Street.
 Blagajnik: Jos. Oblak, Jr., 1840 W. 22nd Place.
 Zapisnikar: Anna Zokal, 2050 W. Coulter Street.
 Duhovni vodja: Rev. Edward Gebreza, O.F.M., 1852 W. 22nd Place
 Nadzorniki: John Densa, 2730 Arthington Ave. — Karolina Pichman, 2326 So. Wolcott Ave. — Frank Dolenc, 1940 W. 21st Place.
 Porotni odbor: Math Hajdinjak, 2017 W. 21st Place — Leo Mladic, 1919 W. 22nd Place — Pauline Osbolt, 2029 W. Cermak Rd. — Anna Zorko, 1854 W. 21st Place.
 Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursch, 1901 W. Cermak Road in Dr. F. T. Grill, 1858 W. Cermak Road.
 Vrata: Frank Rohlak, 1833 W. 22nd Place.
 Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Seje se vršijo vsako prvo sredo v mesecih od maja do oktobra. In vsako prvo nedeljo od novembra do aprila, v cerkveni dvorani sv. Stefana, na 22nd Place in Wolcott Ave.
 Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6. do 45. leta starosti. Pristop v Družbo je prost. Pri Družbi se lahko zavarujete proti boleznim in smrti za samo en dolar mesečno. To je izvanredna ugodnost za vsakega katoliškega Slovencev v Chicagu. Rokaji, pristopajte v to domačo Družbo.
 Za vsa pojasnila glede Družbe in njenega poslovanja se obrnite na Družbenega tajnika ali pa predsednika.

NAZVANILLO

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v nedeljo 6. februarja točno ob pol dveh popoldan v cerkveni dvorani Sv. Stefana. Vabljeni ste, da se vdeležite v velikem številu. Meseca januarja smo zgubili sobrata Jos. Zagar. Pokojni se priporoča v blag spomin.

Na letni seji je bilo sklenjeno, da v slučaju smrti Družba plača za eno peto sveto mašo in za en venec vrednosti deset dolarjev, ako pa družina želi svete maše namesto venca, se pa plača za sv. maše. Toliko v pojasnilo.

Ako ste zaostali z vašim prispevkom ste prošeni, da vaš dolg nemudoma poravnate in to brez posebnega opomina.

Ali ste že pridobili novega člana za našo Družbo? Sedaj je čas, zatoraj vsak na delo.

Z sobratskim pozdravom,

JOS. J. KOBAL, tajnik.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

videl, kako sta zadnja vagona počasi zavozila v globino. Potem je vlak izginil in z njim mladi fantje, ki so bili spali. Ledenomrzlo voda Bajkalskega jezera jih je objela, globina je ubijajoče segla po njih mladih sreih.

V tej uri so postali moji lasje belji ko sneg. Kamor koli sem se ozrl, povsod sem pod ledom videl stisnjene pesti smrti. Spoznal sem, kaj je grozota . . .

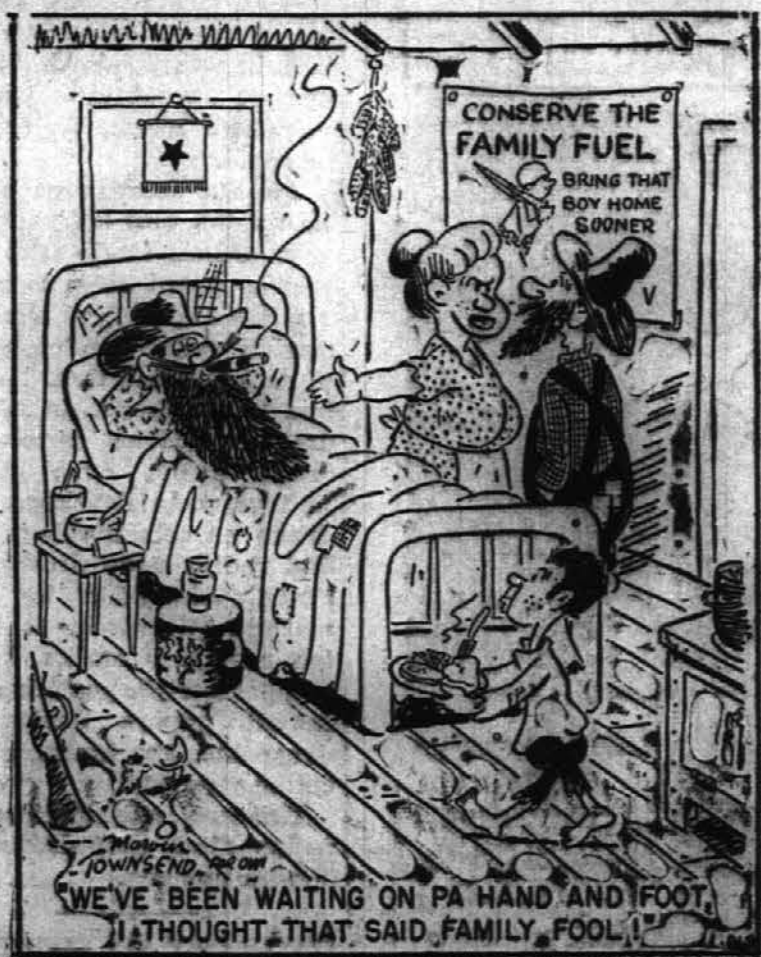
Vasilij Porfirovič je končal in se zazrl v daljo. Spet so se mu zaprle oči spriču podobe iz njegovih spominov . . .

STAROSTNA RAZLIKA

Ko se je slavni ogrski pisatelj Maurus Jokai ženin z neko sedemstletno, mu je bilo že sedemdeset let. Eden izmed njegovih prijateljev se je držnil pripomniti:

"Ali si kaj pomislil: ko jih boš ti osemdeset, bo imela tvoja žena sedem in dvajset?"

V zadregi je Jokai odgovoril: "Če ima človek ženo res rad, ga njena starost nič ne moti . . ."

KNJIGA JI UGAJA

Brooklyn, N. Y.
 Ko sem zadnjič brala Amerikanski Slovenec, sem našla notri tudi moj mali dopisek in sem se kar čudila, da je našel prostorček v listu.

Knjigo Ena božjih cvetk sem prejela in prečitala. Resnično je lepa in zanimiva. Ko sem začela, nisem mogla jenjati, dokler nisem prišla do konca. Priporočila bi jo še drugim, da si jo naročijo, Am. Slovencev pa želim še mnogo novih naročnikov.

Mrs. Jennie Roic.

IZ FARMARSKERESTOLNICE

Willard, Wis.

Minulo nedeljo smo imeli farno sejo, ki je potekla v najlepšem redu. Ves dosednji cerkveni odbor je bil ponovno izvoljen, razen blagajnika, ki se je temu uradu odpovedal. To je bil Mr. Joseph Tolany, kateri je urad vestno izpolnjeval. Novi blagajnik je Mr. Frank Vološek Sr.

V teku minulega leta smo imeli 14 krstov, 5 pogrebov na katoliško pokopališče, par jih je bilo pokopanih na narodnem pokopališču; poroki sta bili dve. Dolga pri cerkvi je še par sto, pa imamo na roki, to je, v cerkveni blagajni, da bi lahko še teh par stotakov odplačali.

V službi Strica Sama je sedaj 74 fantov in moč tr 5 deklet. Mr. in Mrs. F. M. Knaps sta bila te dni obveščena iz vojnega urada, da je njiju sin Robert nekje v Italiji ranjen. Enako poročilo je prejel Mr. Fredenberg (Tioga), da je tudi njegov sin Willard tam nekje v Italiji ranjen.

Ludvig Perushek.

POROČILO IZ PUEBLE

Pueblo, Colo.

Jaz podpisana Josephine Merhar se lepo zahvalim cenjenemu uredništvu za priobčitev dopisa o moji družini. Za eno izdajo je bil precej velik. Pa ste ga lepo uredili, samo en stvar ste izpustili venkaj, pa bi zelo rada, da bi bile priobčene tudi tiste vrstice, ki ste jih izpustili venkaj, namreč, da se tudi vsem tistim obiskovalcem, ki ste hodili obiskovat in tolažit mojega pokojnega moža Johna Merharja, iz srca zahvalim jaz njegova žena.

In sedaj je po dolg in mučni boleznimi umrl prijatelj mojega pokojnega moža, Mr. John Lesar, po domače Kmetovec. Umrl je 20. januarja, pogreb se je vršil pa v soboto dne 22. januarja. Bolan je bil pet let pa en mesec. Lansko leto maja meseca je umrla njegova hči Frances Lesar. Pokojni John Lesar naj nam ostane v najblažjem spominu. Prav težko mi je, ker nisem mogla priti k sprevidu. Družini Lesar izrekam globoko sožalje.

Josephine Merhar.

HASTEN VICTORY

Vojna je postavila našo tovarno na hitri obrat

MI POTREBUJEMO

delavce za premikanje blaga, za ročno prevažanje, pomagajoče pri prejemanju in odpošiljanju, mašiniste in pomočnike.

Pomočnike za topljenje kovin in tovarniške delavce vse vrste.

Nobene skušnje ni potreba, Dnevno ali nočno delo, Dobri delovni pogoji, Dobra hrana za zmerne cene.

DANLY MACHINE SPECIALTIES, INC.,

2100 So. 52nd Ave., Cicero, Ill.
 Vzemite Douglas Park nadulnico železnico, ali pa West Town Bus, ali poulično železnico do naših vrat.

BUY WAR BONDS
 and give the change to the MARCH OF DIMES

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

6. Nedelja — 1. predpostna
7. Ponedeljek — Romuald
8. Torek — Janez iz Mate
9. Sreda — Ciril iz Aleksandrije
10. Četrtek — Školastika
11. Petek — Lurška Mati Božja
12. Sobota — Lincolnov rojstni dan

PRVA PREDPUSTNA NEDELJA

"Kaj stojite tu ves dan brez dela?" (Mat. 20, 6).

Zveličar je imel svoje križe z apostoli, in tudi apostoli so pogostoma majali z glavami radi Zveličarjevih govorov, ker jim ni šlo v glave to, kar jim je hotel povedati. Prihod Sv. Duha je šele vse razčistil. Zveličar pa je bil pač nebeško potrpežljiv.

Bogatinom je težko priti v nebesa, je rekel Jezus, in za pot tje je treba vsemu se odpovedati in slediti njemu. Tu bruhne Peter: "Vse smo zapustili, sledili za teboj, kaj bomo imeli?" Tudi Peter se je rad malo pobahal, kakor se radi pobahamo Slovenci. "Vse smo zapustili." Baharija. Nekaj luknjastih čolnov so imeli vsi skupaj in mor da še kako raztrgano in zakrpano mrežo. Smešno. Vse smo zapustili, kakor bi bili zapustili celo kraljestvo, da postanejo apostoli. Gospod se ni nasmehnil, jasno pa povedal, da bo njih kraljestvo božje in večno življenje in tako tudi drugih, ki se radi njega vsemu odpovejo, dasi se odpovejo le cunjam.

Potem je sledila prilika o delavcih v vinogradu. Se danes pa so težkoče pri ti priliki, kakršne so bile pri apostolih. O pomenu

tega in onega so mnenja različna, beseda se lahko razloži tako ali tako, ampak na dnu je prilika jasna. Vsi delavci enako plačo, dasi so eni prišli zgodaj, drugi šele tik pred koncem dneva. Godrnjanje nastane. Lastnik vinograda jih malo hudo pogleda, češ, strogo sem se držal pogodbe, vsak je dobil, kar mu gre, nikomur nisem storil krivice. "Tako bodo zadnji prvi, in prvi zadnji, kajti mnogo je poklicanih, malo izvoljenih." Nič besed!

Tu tega in onega malo strese. Izgleda, da bo le majkeno število Adamovih otrok v kraljestvu božjem. Marsikak goreč pridigar je tu zaropotal in udaril v leco, češ, slišite, poslušajte, večinoma bo vse pekel požrl! Nič nepotrebnega strahu. Gospod ne pravi, da bo le malo izvoljenih, govori pa o pozivu za Jude, in o Judih velja malo šteti, ker tem Judom je bilo bolj za biznes na trgu, malo pa za kraljestvo božje.

Neko svarilo pa vsebujejo besede za vsakega izmed nas. Kakšni delavci smo? Ali se ne oziram le preradi v senco, da bi dan minil in pride plača? Kako bo?

BUY U. S. DEFENSE BONDS!

Obenem ste vabljeni, da vpišete sebe in svoje družine k prvemu in najstarejšemu slovenskemu podjetnemu društvu v Chicagu

DRUŠTVO SV. ŠTEFANA,

števil. 1, K. S. K. J. Chicago, Illinois

Zboruje vsako prvo soboto v mesecu ob 7:30 zvečer v cerkveni dvorani sv. Stefana. Naše društvo vam nudi vse različne moderne zavarovalnine — podporo v bolni, preskrbo dostojnega pogreba in goji zdrav koristen šport za mladino. Glede pristopa v društvo se obrnite na odbor:

FRANK BANICH, predsednik

JOHN PRAH, tajnik, 1806 W. 23rd Street

ANTON KREMESEC, blagajnik

STUDENEC BLAGOSLOVA!

300 svetih maš letno. za žive in mrtve člane Mašne Zveze. Članarina za vsako osebo živo ali umrlo 25c. (Nikdar ni potreba obnoviti). Upišite vaše sinove vojske.

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA

za afriške misijone,
 3624 W. Pine Blvd. Dept. A. St. Louis (6), Mo.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4055

Umetnost se začinja tam, kjer prihaja duša do izraza. Umetnost brez duše je rokodelstvo ali večšina.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

Zedinjenih Držav v Zedini. Sedež: Joliet, Ill. Inskorp. v drž. Illinois 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za čnega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR: Predsednik: George Stonich, 257 Lim e Street, Joliet, Illinois 1. podpredsednik: Frank Tushek, 716 Raub St., Joliet, Ill. 2. podpredsednik: Kathrine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill. Tajnik: Frank J. Wede, 301 Lime Street, Joliet, Ill. Zapisnikar: John Nemanich, 650 N. Hickory St., Joliet, Ill. Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruf Rd., Joliet, Ill. Duhovni vođa: Rev. Mathew Kebe, 223 - 57th St., Pittsburgh, Pa. Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR: Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill. Joseph L. Drasler, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois. Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

MOROTNI ODBOR: Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa. Mary Kovacich, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill. John Denis, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill. Predsednik Atletičnega oddelka: Emery Subar, 540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO: "Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD. izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnih, bolniških podpor ter drugih izplačil denarne vrednosti do četr milijona dolarjev. Društvo za DSD. se lahko ustanovi v vsakem mestu Zdr. držav z ne manj kot 8 člani (cami) za odrasli oddelk. Sprejme se vsak kratoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 18 do 60 let. V mladinski oddelki pa od 16. leta. Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Irdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsa certifikat nosi denarno vrednost, katere se vsako leto viša.

Polig smrtnine izplačuje DSD. svojim članom (cam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mešana plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD. je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries). Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD. priporoča, da pristopijo v zveno areol!

Za vsa morebitna pojasnila in navodila se obrnite pisмено ali tušemo na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lime St., Joliet, Ill.

BRATJE, POZOR IN POSLUSAJMO!

Živimo v čudnih časih. Vojska tlači in gnjavi prav ves svet dnevno se vse spreminja med nami. Le enega pa doslej še vse vojske in tudi vse bodoče vojske ne bodo mogle spreminiti in to je, da kadar je kdo v potrebi, potrebuje pomoči. Bolezen in nezgoda sta nam ljudem vedno za petami in gorje mu, ki ga zadene neozgoda ali bolezen v takim slučaju, da nima nobene zavarovalnice, ne za bolezen, ne za slučaj smrti. Proti temu dvema zalezovalkama imamo ameriški Slovenci mnogo pomoči in sicer v naših podpornih organizacijah. Pred vsem imamo vestransko tako pomoč in zaščito pri Družbi sv. Družine. Pri njej se lahko zavarujemo za slučaj bolezni in za smrtninsko podporo za slučaj smrti. Razredov in višin zavarovalnin je več in si lahko poljubno izberemo višino in način zavarovalnine.

Ampak vse to kar vam tu pripovedujem, mi vemo že od leta 1914 naprej. Da bo naša Družba hitreje napredovala, je treba vse nekaj drugega, namreč to, da se mi, njeni člani in članice, dvignemo na živahno in glasno kampanjo in da ji vsak izmed nas skuša dobiti kakega novega člana. To je kar je potrebno. Mi ne moremo pričakovati, da bodo za našo družbo agitirali kje v Indiji, ali na Kitajskem. Pričakujemo pa in to po vsej pravici, da se enkrat mi prebudimo in podamo na glasno agitacijo za nove člane po naših slovenskih naselbinah v Ameriki. Bratje in sestre preberite naše letno poročilo. Videli boste, da smo tekom zadnjih šest mesecev nad vse lepo napredovali. Naša blagajna gre navzgor. Naša Družba je solventna. Naša Družba točno in pošteno izplačuje vse podpore. Zato poskrbimo tudi zato, da bo šla tudi v članstvu navzgor.

Rojaki, naredimo zdaj trdni sklep, da bo vsakdo izmed nas pridobil letos vsaj enega novega člana ali članico, in videli boste, kako veliko pozornost bomo dvignili Družinčanje v javnosti.

Zato bratje in sestre, pozor in nastavimo junaško svoj korak naprej za večjo in močnejšo Družbo sv. Družine!

FINANČNO POROČILO DSD. OD 1. JULIJA DO 31. DECEMBRA 1943

Financial Report H. F. S.

Dohodki — Receipts:

Table of income receipts including Preostanek dne 1. julija 1943, Dues collected, Interest received, etc.

Skupni dohodki — Total receipts: \$ 53,868.15

Skupaj — Total: \$169,930.11

Stroški — Disbursements:

Table of disbursements including Izplačali za posmrtnine, Izplačali za poš. in operacije, Plača uradnikov, etc.

FOND RDEČEGA KRIŽA ZA LETO 1944

Ko že padajo bombe ni več časa pošiljati pomoč okrog po svetu. Ko je na težko ranjenem vojaku treba napraviti transfuzijo, takrat je že dosti prekasko začeti iskati okrog človeka ki bo daroval svojo kri, ali pa streljico ki mu bo stregla. Ko vojak sliši o težavah doma — takrat mu je treba hitro pomagati.

Amerikanski Rdeči križ dobavlja pomoč kadar in kjerkoli jo je treba. Naprej in naprej je treba sprejemati kri od darovalcev; treba je rekrutirati bolničarke za vojsko in mornarico; treba je pošiljati izučene delavce Rdečega križa in tudi drugačne pomoči v taborišča; treba je vzdrževati bolnišnice na vseh bojiščih in po celam svetu. Ko vlaki trčijo, ali ko popla-

stanke, ter postaviti bolnišnice, da pomagajo našim borečim se vojakom in njihovim družinam, ako se doma pojavijo nadloge. Tudi v tem Rdeči križ vestno vrši svoje delo.

Doma mora Rdeči križ tudi vedno biti v pripravnosti. Pomagati je treba v nesrečah ko se pripetijo. Izučevati je treba pomožne bolničarke in nadaljevati z drugimi že začeti podučevalnimi kurzi. Treba je delati pakete za vojne ujetnike, pripravljati zavoje, ter se baviti z mnogimi malenkostmi administracije te velike organizacije. Vse delovanje Rdečega križa se vzdržuje iz fonda dobrovoljnih darov in prilog. V teku meseca marca, katerega je predsednik Roosevelt naznačil kot mesec Rdečega križa, mora Rdeči križ nabrati v svoj fond za leto 1944 več kot kdaj prej, ker so njegove potrebe večje kot kdaj poprej. Vaš prilog bo zasigural nadaljevanje delovanja Rdečega križa. S svojim darom boste pomagali rešiti mnogo človeških življenj. Priložimo vsi!

HELP WANTED

The Western Foundry Company has announced a new wage scale approved by the War Labor Board. It provides increases for practically all foundry workers and went into effect January 1, 1944.

The Western Foundry Company, in business at 36th and Kedzie for more than 50 years, is increasing its force and all persons interested in steady employment are urged to call at the employment office. The company needs common labor, maintenance men, moulders, grinders, tractor drivers, firemen, and clerical help. Women are urged to apply.

While the emphasis is on war contracts particularly for the U. S. Navy Department, prospects for after the war are bright and all persons eager to do war work and at the same time learn a job that will last through and after the war should call at the Western Foundry Company and talk the matter over.

Hourly day rates for production workers star at 70c for men and 65c for women. For experienced foundry production workers guaranteed base incentive rates range from 75c to \$1.00 per hour although actual hourly earnings are much higher.

Farm Family Wins 1st Award

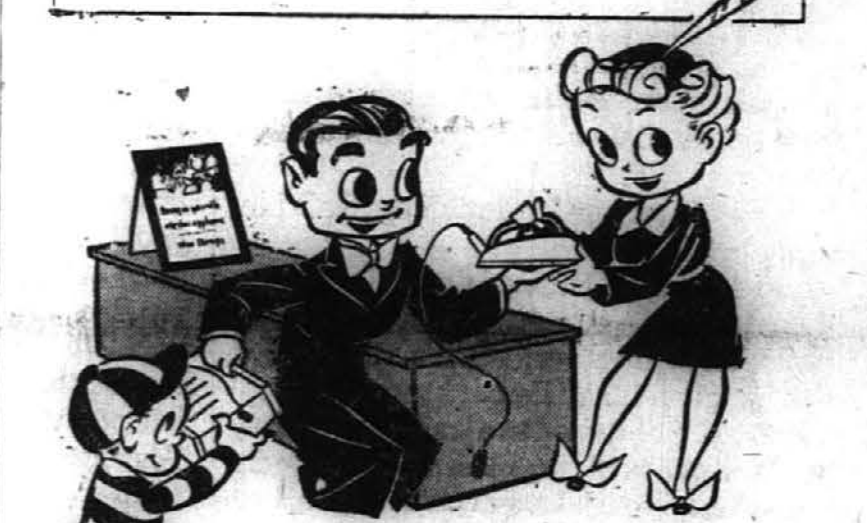
MANCHESTER, IOWA — The Ralph Childs farm family, near here, has received the first of the Rural Electrification Administration's national awards "for distinguished service in food production through use of electric power". This family increased pork, poultry and dairy production and cultivated 312 acres of land with less help than before, the additional work being done by electrical equipment, which replaces two men, Mr. Childs said. Electrified equipment on the Childs farm includes a milking machine, water pump, running water in the barns, chick brooder, grinder and fanning mill, feed elevator and chopper and many others. Above is Miss Lucille Childs with the milking machine which enabled her to milk 29 cattle, as against 18 before the farm was electrified. Miss Childs is just entering training for the Army Nurse's Corps.

FEBRUARSKA ŠTEVILKA "NOVEGA SVETA"

Prihodni teden bo izšla februaraska številka "Novega Sveta" s sledečo vsebino: "KDO JE U MORIL KRISTUS?" (uvodni članek). — "PREGLED" (političnih in drugih dogodkov po svetu). — J. T.: "USODA" (pesem). — S. D.: "PASTEURJEVO DELO" (članek). — "LEPOTE IN STRAHOTE BRAZILJE" (potoisna črtica). — M. Novak: "NAPOLEON" (življenjepis razboritega Napoleona). — J. M. Trunk: "THE URE — G R E H J E REVOLUCIJA" (premišljevanje). — E. Souvestre: "KMET IN PESNIK" (črtica). — "SLOVENSKI PIJONIR" (opisovanje slovenske zgodovine v Pueblo, Colo. in tamošnjih naseljencev). — "DOM IN ZDRAVJE" (nasveti za zdravlje in gospodinjstvo). — "ZA SMEH IN ZABA VO". — "ODKOD DEŽNIKI" (članek). M. Seemann-A. Lebar: "DVE KRONI" (zanimiv roman).

Kakor je vsaka številka "Novega Sveta" zanimiva in ima svoje posebnosti, tako jih ima tudi ta februaraska številka. Poleg zanimivega čtiva, ki ga najdejo ljubitelji lepega zabavnega čtiva v "Novem Svetu", je za vsakega ameriškega Slovenca posebnost rubrika "Slovenski pionir", v kateri sleherni številka tega lista prinese zanimive zgodovinske podatke o naših slovenskih pionirjih, o njih delovanjih, kakor tudi opisovanje slovenskih družin po naših naselbinah. V teh sedanjih časih, ko so doma sovražniki našega naroda uničili toliko slovenskih vasi in njih prebivalce, ne bo niti tam ostalo mogoče nobenih rodbinskih zapiskov, iz katerih bi mogli vaši potomci kedaj doznati, odkod so prišli njihni starši. V "Novem Svetu" bodo taki podatki v družinskih opisih in to bo čez čas važno za vsakega slovenskega potomca v Ameriki. Če že ni drugega razloga, to je eden glavnih razlogov, radi katerega bi morala imeti "Novi Svet" vsaka slovenska hiša v Ameriki. "Novi Svet" stane za celo leto samo \$2.00. Naročnino sprejema Uprava "Novi Svet", 1849 West Cermak Rd., Chicago 8, Illinois.

DAJTE GA NAPREJ... DRUGI JIH RABIJO!

ZAMENJAJTE predmete, ki jih ne rabite za vojne znamenke. Vsakdo nekaj pridobi, kadar vi zamenjate neuporabljene predmete za vojne znamenke. Vojni delavec, ali kdo drugi, ki rabi električne predmete, jih lahko kupi predelane in prenovljene po vašem trgovcu. Vi dobite znamenke — ki bodo vam pomagale kupiti "zasnjane" električne predmete za kuhinjo po vojski. Uncle Sam pa uporabi denar, ki ga dobi za vojne znamenke. Samo sovražnik zgubi potom vaše kupčije za vojne znamenke.

Advertisement for Commonwealth Edison Company with logo and text: COMMONWEALTH EDISON COMPANY

IZREDNA PRILIKA

za ljubitelje lepega povestnega berila se rudi samo za nedoločen čas, ko je na izredni razprodaji krasna knjiga 416 strani, ki vsebuje krasno povest

'Ena božjih Cvetk'

stane po redni ceni \$1.00, zdaj za nedoločen čas na razprodaji samo

50 centov

V zalogi je le omejeno število teh knjig, sezite po nji takoj, zdaj, ko je vam na razpolago za polovično ceno. Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj — Poslovenil — Al. Benkovič

A Ivan Vasiljevič se je zabaval nad Mitkino vnanjostjo in ni dovolil, da bi ga prepodili.

"Dajte mu krepelce!" je rekel. "Naj st bije, kakor ve in zna!"

Homjak se je čutil razžaljenega.

"Gosudar, ne pusti, da bi muzik sramoto delal tvojemu slugi!" je vzkrilnil. "Pošte-no služim tvoji carski milosti pri opričnikih in svoje žive dni se še nisem bil s krepelcem!"

A car je bil vesele volje.

"Ti se bij s sabljo," je rekel, "dečak pa se naj bije po svoje... Dajte mu krepelce. Bomo videli, kako se muzik postavi za Morozova."

Prinesli so nekoliko krepelcev.

Mitka je počasi vzel v roko drugo za drugim, si vsako ogledal; ko si je bil ogledal vsa, se je obrnil naravnost k carju.

"Ali ni nobenega debelejšega?" je rekel z medlim glasom in vprašaje gledal Ivanu Vasiljeviču v oči.

"Prinesite mu oje!" je rekel car, že naprej veselec se prizora, ki ga je čakal.

Kmalu je Mitka res imel v rokah težko oje, katero so bili opričniki za šalo vzeli iz voza, ki je stal na trgu.

"Ali ti je ta všeč?" je vprašal car.

"Ta pa, ta!" je odgovoril Mitka. "Hvala, ta pa že bo!"

In je prijel oje za en konec in za poskušnjo tako silno zamahnil z njim po zraku, da je kar veter zapihal naokrog in se je dvignil prah, kakor da bi ga vihra vzdignila.

"Poglej ga, vraga!" so rekli opričniki in se spogledali.

Car se je obrnil k Homjaku.

"Postavi se!" je rekel zapovedujoče in pristavil z nasmehom: "Bom videl, kako se boš izogibal kmetiškimu krepelcu!"

Mitka si je bil medtem zavihal rokave, pljunil na obe roki, zagrabil z njima oje in gledajoč na Homjaka potresaval z njim. Bojazljivost mu je prešla.

"No, ali se ne boš postavil?" je rekel odločno. "Jaz te naučim neveste krasti!"

Položaj Homjakova je bil vpriči nenavadnega orožja in nezasišane Mitkine moči dosti težaven, gledalci pa so se že očividno nagibali na dečakovo stran in so se že pričeli posmehovati Homjaku.

Konjarjeva zadrega je carja veselila. Gledal je na bodoči boj s prav tako radovednostjo, kakor so jo v njem vzbujale predstave burkežev ali gonja na medvede.

"Začnita boj!" je rekel, ko je videl, da Homjak omahuje.

Sedaj je Mitka oje dvignil nad glavo ter ga pričel sukati, obenem pa se je skokoma približeval Homjaku.

Zaman je poskušal Homjak ujeti trenutek, da bi dosegel Mitko s sabljo. Moral je samo spretno odkakovati in se izogibati ojesu, ki je pisalo ogromne kroge okrog Mitke in ga delalo nedosegljivega.

Na veliko veselje gledalcev in nemajhno zabavo carja se je pričel Homjak umikati; mislil je samo še na svojo rešitev; a Mitka je kar naprej z medvedjo okretnostjo poskakoval proti njemu in oje je kakor vihar bučalo nad njegovo glavo.

"Te bom že naučil neveste krasti!" je rekel, raznemajoč se čezdalje bolj, in skušal Homjaka zadeti po glavi, po nogah ali kamor bi že padlo.

Naklonjenost gledalcev Mitki se je pojavljala z odobravočimi vzkliki in je nazadnje prešla v navdušenje.

"Tako je prav!" je kričal narod, ki je pozabil na carjevo prisotnost. "Le pošteno ga daj! To je dečko! Potegni se za Morozova, brani pravico!"

A Mitka ni mislil na Morozova.

"Te bom že naučil neveste krasti!" je kričal, sukalo nad sabo oje in zasledoval Homjaka, ki se mu je umikal na vse strani. Nekolikokrat so morali opričniki, stojeci ob verigi, počeniti na tla, da se izogne-

jo gotovi smrti, ko jim je oje buče krožilo nad glavami.

Naenkrat se je zasljal zamolkel udar, Homjak pa je, zadet v bok, odletel za nekaj sežnjev v stran, padel na tla in razprostri roke.

Po trgu se je razleglo veselo vpitje.

Mitka se je takoj vrgel na Homjaka in ga pričel daviti.

"Dosti, dosti!" so zakričali opričniki in Maljuta se je hitro nagnil k Ivanu Vasiljeviču in mu rekel vidno vznemirjen:

"Gosudar, ukaži, naj potegnejo proč tega satana! Homjak je najboljši človek v vsej opričnini!"

"Potegnite ga proč za noge, tepca!" je zakričal car. "Polijte ga z vodo, a pustite ga živega!"

Siloma se je posrečilo opričnikom odtrgati Mitko od Homjaka, ki pa so ga vzdignili že mrtvega. Ko se je splošna pozornost obrnila na njegov posineli obraz, se je poleg Mitke prikazal vladimirski goslar, ga potegnil za suknjo in mu šepetaje rekel:

"Pojdi za mano, gumpec! Odesi glavo!"

In izginila sta v množici ljudstva.

32. Svetinja Vjazemskega.

Ivan Vasiljevič je ukazal poklicati Morozova.

Trg je vnovič utihnil. Vsi so s pričakanjem pritajili dihanje in uprli oči v carja.

"Bojar Družina!" je rekel car slovesno in vstal s svojega sedeža. "Božja sodba te je očistila pred mano. Gospod Bog je s pogubo tvojega nasprotnika pokazal tvojo pravico, tudi jaz ti ne odrečem svoje milosti. Ne hodi iz Slobode, dokler ti ne ukazem. A to," je mračno nadaljeval Ivan, "je šele polovica. Sodba nas še čaka. Pripeljite Vjazemskega."

Ko se je pojavil knez Afanasij Ivanovič, ga je car dolgo gledal z nepopisnim pogledom.

"Afonja," je rekel nazadnje; "znano ti je, da vedno trdno vztrajam pri svoji besedi. Odločil sem, da tisti, ki sam ali po svojem borcu podleže v boju, zapade smrti. Tvoj borec je podlezel, Afonja!"

"Nič zato," je rekel Vjazemski odločno, "ukazi mi odsekati glavo, gosudar!"

Strašen usmev je kakor kača zaigral Ivanu Vasiljeviču okrog ust.

"Samo glavo odsekati?" je rekel zlobno.

"Ali misliš, da ti dam samo glavo odsekati? To bi bilo, ko bi te kaznoval samo za Morozova, a ti imaš na sebi še drugo krivdo in drugo brezbožnost... Maljuta, daj sem njegovo svetinjo!"

*Maljuta mu je izročil vrvice, ki jo je bil Vjazemski vrgel proč, Ivan pa jo je prijel za konec.

"Kaj pa je to?" je rekel in strašno gledal Vjazemskemu v oči.

Knez je hotel odgovoriti, a car mu ni dal časa.

"Rob zvižajni," je rekel z groznim glasom in navzočim je kri zledenela v žilah. "Rob zvižajni! Približal sem te svojemu prestolu; povišal sem te in obsipal z milostmi, a kaj si storil ti? V svojem smradnem srcu si sklenil kakor gad uničiti mene, svojega carja, in mi hotel zavdati s čaranjem in zato, kajne, si se izprosil v opričnino? Kaj je opričnina?" je nadaljeval Ivan, se oziral okrog in povzdignil glas, da bi ga lahko slišalo vse ljudstvo. "Kakor gospodar vinograda sem postavljen od Gospoda Boga nad svoj narod, da obdelujem svoj vinograd. Moji bojarji, duma in svetovalci pa mi niso hoteli pomagati in so me hoteli pogubiti; zato sem jim vzel vinograd in ga izročil drugim delavcem. In to je opričnina. Tisti, ki sem jih povabil na ženitnino, niso prišli, jaz pa sem poslal na trge in križpotja in jih ukazal poklicati toliko, kolikor se jih dobi. In to je zopet opričnina!

VELIK PORAZ ZA NEMCE; BORBA ZA RIM NADALJUJE
(Nadaljevanje s 1. strani)

pod Helsinki na južni strani finskega zaliva, kjer prevažajo Nemci preko ožine pomoč Fincem. Tu je tudi veliko nemško letalsko postajališče. Z dosego Tallinina bo osvobojen tudi finski zaliv in nemške podmornice se bodo razpršile v Baltik, kar bo velik udar za nemško plovbo.

Z južnih ruskih front ni posebnih poročil.

Neapelj, Italija. — Na pogled se nahaja položaj na italijanski fronti v nekem zastoju. Kar pa ni tako. Položaj italijanske fronte je treba poznati od druge strani. Teren v Italiji je hribovit in čisto drugega značaja, kakor pa v ravninah prostrane Rusije. Tu je treba včasih cele tedne manevrirati, da se sovražniku iztrga iz rok kako važno gorsko pozicijo. V takem terenu je treba previdnosti pred izgubami, katere sovražne gorske pozicije lahko povzročijo od neopredelnem napadu. Kljub vsem tem težavam pa zavestniki le napredujejo. Amerikanci so zdaj obkrožili po hribovih in gorskih grebenih mesto Cassino od treh strani in Nemci imajo odprt izhod iz te pasti le še v smeri proti Rimu. Cassino, ki je važno železniško križišče, je treba svoboditi prej, neko je mogoče suniti proti Rimu. Ta borba je zdaj v teku.

Iz oporišč, ki so jih zavestniki ustanovili s izkrcanjem pri Nettuno in Anzio pred nedavnim, vodijo operacije v notranjost. Naleteli so pa na silen nemški odpor ob Apianski cesti, ki vodi iz Rima v Neapelj. Ob vzhodno Albaninskega pogorja se zbirajo nemške sile, ki bodo brezdvomno nudile silovit odpor.

ODKRIŠČENO

"Ali ste videli, kako me je nesramnež oklofutil? Tožil ga bom! Saj ste bili priča?"

"Strašno žal, nisem bil! To stvar bi si bil res z užitkom ogledal!"

NAPRODAJ IMAM:
5-stanovanjska zidana hiša, 4 stanovanja po 3 sobe, 1 stanovanje 5 sob; nahaja se na 26. cesti in Harding Ave. Mesecni dohodki znašajo \$180. — Cena je \$8,700.

2-stanovanjsko zidano hišo po 6 sob, centralna kurjava. Cena je \$6,500;

5-stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe. Cena je \$6,500;

5-sobni zidan "cottage," furnace heat; cena je \$3,000; 500 dolarjev takoj;

3-stanovanjsko zidano hišo na Millard Ave in 26. cesti, centralna kurjava; cena je \$9,500;

6-stanovanjsko zidano hišo po 4 sobe, najemnina na mesec donša \$120, cena je \$7,500.

Imam še več drugih hiš v Lawndale okrožju in drugod naprodaj.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na:

ANTON JORDAN,
3734 W. 26th St., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 2229, Res. Tel. Rockwell 7196

"Jaz se počutim, kakor nov človek odkar rabim RX 500 SUPPOSITORIES. VI SE TUDI LAHKO TAKO POČUTITE, POTEK CE RABITE RX 500."

RX 500 RECTAL SUPPOSITORIES JE ZDRAVILO PROTI ZLATI ŽILI. Je uspešno zdravilo proti srbenju in krvavitvi zlate žile. Narejeno iz kвалitativnih sestavin. Z dovoljnost jarnca. Ako ni zadovoljivosti, naj se vrne skaldjo in denar se povrne. Pisma pisana v tujezemskih jezikih dobijo vso pozornost. Navodila so pisana v skaldji v vseh jezikih, tudi v angleškem. Zakaj čakati? NE TRPITE. ZA ZAVOČEK Z 12 POŠLJITE SAMO \$1.25 (v čeku ali Money Order) s tem oglašom na:

A & B DRUG COMPANY
Dept. A., 1230 W. Mitchell St., Milwaukee, Wis.

ST. JUDE NOVENA
za varstvo vjakov
FEBRUAR 19-27, 1944

Prošnje je poslati na
NATIONAL SHRINE OF ST. JUDE
3208 E. 91st St. Chicago 17, Ill.

Najboljšo Garancijo Zavarovalne Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Postljuje že 50. leto.
Članstvo: 38,400 Premoženje: \$5,100,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošteni in nadošolventni podporni organizaciji, **KRANJSKO SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE**, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnini in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevskih društev **K. S. K. Jednote**, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPU
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

LOUIS J. ZEFRAK

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobil za pogrebe, krste in šentitovanje. — Mrvalka kapela na raspolago brezplačno. — CENE ZMERNE.

Pisano polje

J. M. Trunk

Tista "Lend-lease" mi v stroju ni povsem znana. Dali smo Rusom nad tri milijarde vrednosti, Stalin je pomoči celo napil v Teheranu, baje bo pa Rusija vse plačala, vidim. Ako plača, smo si le sami pomagali, in neki se sklicujejo na to "posojilo," da smejo pri Rusiji govoriti še v drugih zadevah. Eh... eh... če Rusija plača, nimate razloga.

Med Poljaki in Rusi se prepri nadaljujejo. V bistvu gre za to, ali naj bo "po starem," ali naj se obrne "po novem." Precej Poljakov se bori na ruski strani, druge so morali poslati nekam kapus vahtat. Baje bo prišlo do obravnave prav v Washingtonu, da bi se pogliali. Ne bo šlo, dokler razmere ne pretrgajo. Poljaki "po starem" se sklicujejo na atlantski čarter, ko prodirajo Rusi na "poljsko" ozemlje. Well, well... ampak od 12 milijonov Ukrajincev in Belorusov so Poljaki vtaknili v poljski žakelj, ko je hladil anleški veter in je bril tiste dni zoper Ruse, in Poljaki tem niti dihati niso pustili. Kaj, ko bi se tudi Ukrajinci in Belorusi sklicali na tisti čarter? Ali je le za Poljake, in bi le Poljaki imeli besedo, ko niti za Poljake ne gre? Čarter je dober, pa mora veljati za vse v enakem obsegu, ne sme pa veljati za — krivico! Pravica, pravičen mora biti mir, da bo mir, po krščanskem pojmovanju pravičnosti mora biti vse uravnano, da bo držalo. Tako se poudarja naprej in naprej na merodajnem mestu. Prav, prav.

Pa so se godile strašne krivice primorskim Slovanom pod Italijani, da je krivica vpila de do naba za poravnavo. Prišla je ponižna prošnja na mesto, kjer bi se bilo morda res lahko to in ono poravnalo pri krivici. Ampak ni bilo razumevanja na tistem mestu. Narobe. Še padlo je, češ, kaj se pritožujete, saj ste bili kot sirote sprejeti v aristokratsko hišo! Viš, kakšen križ je na svetu pri pravičnosti. Primorski Slovani pod Italijo v hiši aristokratov! Pravica ima baje zavezane oči, pravičnost pa jih dobi pogostoma celo za ušesa.

Tu gre počasi, tam hitro. Le ugibal sem, da naj bi Poljaki, ako imajo kaj soli v glavah, pozabili na vzhod, kjer so kradli, grabili nepoljsko zemljo, in mislili bolj na zapad, kjer so Nemci njim kradli zemljo že nad tisoč let, in da bi mogli držati to lastno zemljo zoper nenasitne in hudo močne Pruse, naj bi se ne bali pogledati v Moskvo. Bilo je le ugibanje. Pa udari danes ko strela iz Moskve. Uradno povedo Poljakom, da bo tako in naj bo tako, da naj se spomnijo, da so Slovani in naj grejo s Slovani, in tisti "poljski vladi" v Londonu povedo iz Moskve, da naj gre v penzijo, ker ni vlada Poljakov, temveč le vlada nekih koritarjev. Upajmo, da se bo tako razvijalo od zdaj naprej tudi med drugače dobrimi Poljaki. Udarilo pa je.

Izgleda, da bi celo šovinistično poljsko vlado v Londonu srečavala pamet, ko je udarilo v Moskvi o mejah in vladi. Šovinizma se kdo le težko iznebi, ne vem, kako bo, ampak "pri starem" med Poljaki ne bo, in če bi stara vlada prišla prav do neke božje pameti. Med narodi šušti nekaj o novi vesni, pri novem mora staro izginiti, in naj je še tako hudo. Nemški pesnik Freiligrath poje o vesni:

"Und draut der Winter noch so sehr mit grimmigen Gebärden, und streut er Schnee und Eis umher... es muss doch Frühling werden!"

Na grobu zapojejo Slovenci tisto "Vigred se povrne..." Je tako, se bo in prava vigred, živa vesna. V razvitku življenja narodov pa se ne vrača vesna, nova vesna nastaja, staro mora oditi.

"Ješče Polska ni propadla..." yes, yes, še slavna Poljska lahko nastane, ampak dosti kaj mora propasti, in naj kdo še tako zavija oči, je hudo gnilo.

POSUSAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi.

DR. H. M. LANCASTER
Dentist
2159 West Cermak Rd.
Telefon Canal 3817
(ogel Leavitt St.)
CHICAGO, ILL.

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala. — 23 let izkušnje OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 večer.

Vi radi berete vesti iz drugih naselbin; drugi radi berno novice iz vaše naselbine. Poročajte novice in dogodke v "Am. Slovincu".